



# Andalucía

Guía de

# Andalucía



JUNTA DE ANDALUCÍA  
CONSEJERÍA DE TURISMO Y COMERCIO

Norsk | Noruego

# Guía de Andalucía





# Oppsummering

<b>ANDALUCÍA</b>	2
Kontrastenes land	6
Kunst og kultur	8
Ruter	10
Strenger	12
Golf	14
Matkultur	16
Flamenco og tradisjoner	18
Fester	20
Håndverk	22
Natur	24
Distriktsturisme	26
Aktiv turisme	28
<b>ALMERÍA</b>	30
<b>CÁDIZ</b>	44
<b>CÓRDOBA</b>	58
<b>GRANADA</b>	72
<b>HUELVA</b>	86
<b>JAÉN</b>	100
<b>MÁLAGA</b>	114
<b>SEVILLA</b>	128
Junta de Andalucías turistkontorer	142

Utgitt av: Junta de Andalucía. Consejería de Turismo y Comercio. Empresa Pública para la Gestión del Turismo y del Deporte de Andalucía, S.A.  
C/ Compañía, 40. 29008 Málaga.  
Tlf. 951 299 300  
[www.andalucia.org](http://www.andalucia.org)

Design og produksjon: Edantur  
Trykk: Egondi Artes Gráficas  
Depósito Legal: SE-2358-2013

# Velkommen til Andalucía

Andalucía er et reisemål med en veletablert posisjon som et av de viktigste turistmarkedene i verden. Et privilegert klima, et karakteristisk kontrastfylt landskap, rik kulturarv etter årtuseners historie, noen av verdens vakreste bygninger og bydeler som deres verdensarvstatus bekrefter, en natur som omfatter de største arealene med verneområder i Europa, enestående festarrangementer som gjenspeiler andalusiernes åpne og muntre lynne og matkultur med internasjonalt ry takket være den fremragende kvaliteten på matproduktene ... alt dette gjør Andalucía til et spesielt sted som vil forføre enhver gjest. Kom og bli kjent med oss, kom og nyt livet med oss.











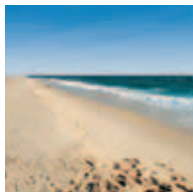


## Kontrastenes land



Andalucía er en bro mellom Afrika og Europa og et møtested mellom Atlanterhavet og Middelhavet, med grense mot Portugal i vest, Extremadura i nordvest, Castilla-La Mancha i nord og Murcia i øst. Andalucías territorium representerer **17,3 % av Spania**, med et totalareal på **87 268 km<sup>2</sup>**.

Andalucía er blant de varmeste regionene i hele Europa. Mer enn **3000 soltimer i året** og en årlig middeltemperatur på omkring **16 °C** gjør den til et svært ettertraktet turistmål.



Klimaet og terrenget har skapt et **mangfoldig landskap** der sterke kontraster er normen. Det har oppstått en rekke forskjellige landskapsformer som omfatter blant annet den varme Guadalquivir-dalen, de frodige lavereliggende fjellområdene, vulkanske landskap som Europas eneste ørken Tabernas, lange, urørte strender samt de hvite toppene i Sierra Nevada.

Andalucías elv, **Guadalquivir**, som araberne med rette kalte «Den store elven», har skapt og gitt navn til en grøderik dal som sammen med bielven Genil er det sentrale elementet i Andalucías fysiske form.

# Kunst og kultur



Tusener av års historie i dette landet som har vært bebodd siden forhistorien, har etterlatt en enorm arv i form av kulturminner spredt rundt i hele Andalucía. Alhambra, Generalife og Albaicín i Granada; Alcázar-palasset, katedralen og India-arkivet i Sevilla; moskeen og gamlebyen i Córdoba samt renesansebyene Úbeda og Baeza er innskrevet i **UNESCOs** verdensarvliste.





Regionen er fødestedet til mange **kunstnere** og **forfattere**, som blant mange andre Velázquez, Murillo, Alberty, Juan Ramón Jiménez og Picasso. Dessuten har den noen av landets **beste museer**: Picasso-museet i Málaga, Sevillas kunstmuseum, Córdobas Julio Romero Torres-museum, Alhambra-museet i Granada osv.

Videre er regionen hjemsted for **kulturarrangementer** av format som Málaga filmfestival, Sevillas flamenco-biennale, Huelvas festival for spansk-amerikansk film og de internasjonale festivalene for musikk og dans i Granada, Nerja-hulen og Villablanca (Huleva).

# Ruter



I Andalucías territorium finnes det en rekke tilrettelagte ruter som gjør oss kjent med regionens rike natur og kulturarv. Den allestedsnærværende islamske arven som preger alle de åtte andalusiske provinsene, er den tematiske akse som de forskjellige rutene omkring minnene etter **al-Andalús dreier seg om**: Kalifat-ruten som knytter sammen Córdoba og Granada; Washington Irving-ruten, som følger i fotsporene til denne nordamerikanske romantikk-forfatteren og diplomaten, og går fra Sevilla til Granada; og Nasride-ruten, som tar oss med til steder i provinsene Jaén og Granada som sto i fokus under den siste etappen av det islamske herredømmet.





Sporene etter romerne kan man følge langs **Baetica-ruten** gjennom provinsene Cádiz, Sevilla og Córdoba. I de to sistnevnte kan vi også følge **Tempranillo-ruten**, som tar for seg en folkekjær banditt fra det 19. århundre.

Dessuten bør vi ikke gå glipp av muligheten til å bli kjent med **naturomgivelsene** gjennom de mange turløypene som snirkler seg gjennom verneområder: tilrettelagte tidligere jernbanespor kalt Vias Verdes, merkede turløyper som GR-7 osv.







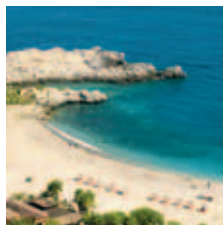
## Strander

Den **andalusiske kysten** er et naturområde med sin egen personlighet. Den strekker seg nesten **900 kilometer**, hvorav 541 er strender. Den består av hele 61 kystkommuner med stort mangfold.

Man merker stor forskjell på strendene på de 5 kystlinjene som hører til regionen: fra den gylne, fine stranden på **Costa de la Luz** (i Huelva og Cádiz) til de berømte strendene på **Costa del Sol** (Málaga), via varme **Costa Tropical** i Granada og de uberørte sandstrekningene på **Costa de Almería**.



Vannkvaliteten, miljørikdommen og den **allestedsnærværende** solen har gjort disse strendene (mange av dem med **blått flagg** som tegn på topp kvalitet) til et av de mest populære turistmålene blant reisende fra hele verden.





## Golf

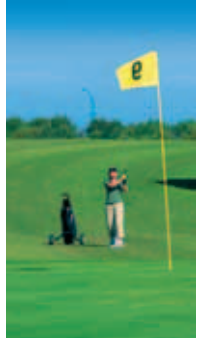
For øyeblikket har Andalucía **114 golfbaner**, noe som er et større antall enn noen annen spansk region.

En av grunnene til at Andalucía har blitt et golfreisemål av absolutt første klasse, er det **privilegerte klimaet**, som gjør det mulig å drive med denne sporten året rundt.

Terrenget er også ideelt, og henter ut det beste av bane-designerne når det gjelder å bruke kunnskap og kreativitet til å utnytte de naturgitte forholdene.

Følgelig dreier ikke mangfoldet blant de **andalusiske golfbanene** seg bare om antall hull, men også om bane-nes utforming og beliggenhet, slik at de profesjonelle kan drive med denne sporten både ved havet og i fjellet, og glede seg over forskjellige **landskapstyper**.

Dette brede tilbudet har ikke gått arrangører av konkurranser på høyt nivå hus forbi, og Andalucía er brukt til arrangementer som **Spanias åpne mesterskap, Volvo Masters Andalucía, The World Championship og Ryder Cup.**





## Matkultur

Andalucía har et **rikt og sunt kjøkken** basert på middelhavskostholdet, og som legger til rette for maksimal livsnyttelse med alle sanser.

Ingrediensene er av topp kvalitet, og **olivenolje** spiller gjerne en sentral rolle i retter tilberedt med ferske produkter fra havet og fjellene. **Vinen** – med seks opphavsgarantier – ligger ikke noe tilbake. Vinen fra Jerez – sherry – har internasjonalt ry, med Sanlúcar som den største produsenten av varianten manzanilla.



Den mest universelle av alle andalusiske retter er **gazpacho**, som er svært næringsrik og enkel å tilberede. Det er en kald suppe laget av tomat, agurk, paprika, hvitløk, olivenolje og eddik.



Imidlertid finnes det varianter som trekker fra eller legger til ingredienser, som salmorejo, porra og ajoblanco.

Blant de andre stjerneproduktene er spekemat som skinke fra Sierra de Huelva, karakterfulle oster, og utsøkte konditorvarer av islamsk herkomst som ofte lages i andalusiske klostre.







## Flamenco og tradisjoner

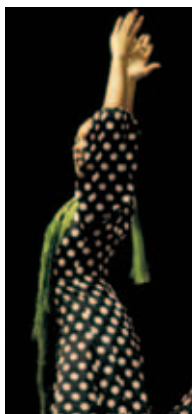
**Flamenco** er en viktig del av regionens identitet. Dessuten er det kulturarv av første orden som er fokus for en rekke **temaruter** (de grunnleggende sanger, Minera, Huelva og fandango, de store navnene osv).

Noen av de største figurene innen cante jondo – den mest genuine formen for flamencosang – kom fra Andalucía. Det er spesielt verdt å nevne José Monge



**Camarón de la Isla**, en flamencosanger født i San Fernando som revolusjonerte flamencouniverset og viste vei for nye artister med sin personlige stil.

**Hestenes** og **tyrenes** verden er også uatskillelig fra den andalusiske egenart. Jerez de la Frontera er den andalusiske hesterasens vugge og dessuten tilholdssted for noen av de mest prestisjetunge tyreoppdretterne. I Ronda og Sevilla oppsto de viktigste tyrefekterdynastiene etter Pedro Romero og Pepe Hillo, som ble etterfulgt av tyrefektere av stort format som Juan Belmonte, Joselito, Manolete, Paquirri og Curro Romero, blant mange andre.





## Fester

Andalucías festkalender er like mangfoldig som regionens geografi, med en rekke **folkerike pilegrimsopptog** (El Rocío i Huelva, Virgen de la Cabeza i Jaén osv), lidenskapelige og kraftfylte **påskefeiringer**, karnevaler, korsfeiringen i mai, legendariske tyrefektingsfestivaler osv.

Mangfoldet av fester og markeringer er som et leksikon over folkets kunster og skikker: i vårfestene, såtidsfestene og høstfestene, i skytshelgenfestene, vinhøstfeiringen, helligdagsaftener og pilegrimsopptog viser man fram det



mest foreseggjorte som finnes innen håndverk, mat, musikk og religiøs tro.

De mer enn 3000 festarrangementene som holdes i denne regionen, legger for dagen **andalusiernes muntre og utadvendte lynne**. Noen har oppnådd stor anerkjennelse og kan skryte over å være erklært festarrangement av **internasjonal turistinteresse**. Dette gjelder karnevalet i Cádiz, påskefeiringen i Málaga, hestefestivalen i Jerez og hesteløpene på stranden ved Sanlúcar de Barrameda.

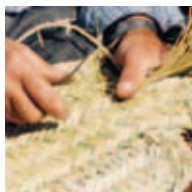
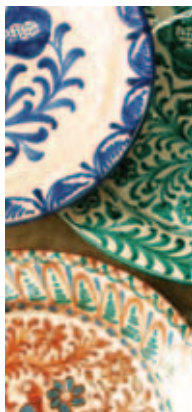


# Håndverk



Andalucías håndverk har oppnådd stort ry både innenfor og utenfor landegrensene. **Ubrique** (Cádiz) er lærhovedstaden; Córdoba kan stolt vise frem sin **sølvsmedkunst** og Almería sine tradisjonelle vevde stoffer; markedsbydelen Alcaicería i hovedstaden i Granada er en katalog over provinsens håndverk, mens syerskene i Sevilla fremdeles lager sine vakre **broderte silkesjal**.

**Keramikk** og **pottemakerarbeid** produseres stadig i hele det andalusiske territoriet. Mens Sevilla kan vise til kera-



mikkbydelen Triana, har Córdoba navn som Lucena og La Rambla, Granada tradisjonen fra Fajalauza, Almería sine gamle pottemakerlandsbyer Níjar og Vera, og Jaén keramikk fra Bailén og Andújar.

Og så må man ikke glemme den oppvisningen av teknikker og kunnskap som finnes innen møbler, fletting med plantefibre, bokbinding, steinhugging og marmorarbeid, og musikkinstrumenter (deriblant de berømte **gitarmakerne**).



# Natur

18 % av Andalucías territorium dekkes av et utstrakt nettverk av vernede naturområder (over 80), noe som plasserer Andalucía helt i tet blant de spanske regionene når det gjelder bevaring av miljøarven.

Denne naturrikdommen omfatter **24 verneområder** med både skogkledde fjellområder (med botaniske perler som den spanske edelgranen i Sierra de Grazalema og Sierra de las Nieves), og kystsoner som verneområdet Cabo de Gata-Níjar og andre typer landskap.

I tillegg til alt dette er det på sin plass å nevne økologisk viktige områder som **naturområdet Doñana** (tilholdssted for pan-





tergaupen) og **nasjonalparken Sierra Nevada** (der man finner de høyeste fjelltoppene på hele Den iberiske halvøy), som begge er erklært biosfærereservater.

**Reservater (28) og landskapsvernområder (31)** inngår også i Andalucías geografi. Reservatene er hovedsakelig våtmarksområder som er svært viktige for planteliv og dyreliv, spesielt fugler. Landskapsvernområdene byr på sin side på mange forskjellige interessante landskapstyper.

Huleformasjonene Nerja-hulen, Maravillas-grotten og Infiernos de Loja er noen av dem som bidrar til å gjøre Andalucía til det privilegerte naturområdet det er.

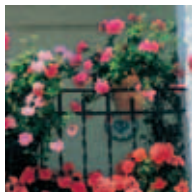
# Distriktsturisme



Andalucía har blitt et av de mest ettertraktede reisemålene for distriktsturisme takket være miljøriksommen, de særpregede landsbyene og tradisjoner med dype røtter. Eksempler på dette er de **hvite landsbyene** i Cádiz, **Serranía de Ronda** i Málaga, Alpujarras i provinsene Granada og Almería, og **Sierra de Arcena** i Huelva.

Det som aller mest bidrar til å gjøre landsbygden i Andalucía så attraktiv, er den perfekte harmonien mellom den **folkelige arkitekturen** i disse landsbyene og naturen omkring, rotekte tradisjoner, eldgamle festarrangementer og en rik **matkultur** basert på utnyttelse av lokale ressurser.

Dessuten finnes det et svært variert fritidstilbud, der det blant annet er verdt å nevne de mange formene for **aktiv turisme** i kontakt med naturen som setter en ekstra spiss på et besøk i landlige Andalucía.





## Aktiv turisme

Andalucías naturområder har blitt til en uslåelig arena for alle typer **aktiv** turisme: fotturisme, fjellklatring, utforsking av huler, fjellturer, juvklating, paragliding, hanggliding, riding, jakt, fiske, dykking, surfing, ski osv.

Alle regionens åtte provinser har moderne **anlegg** for konkurranseidrett på høyeste nivå, noe som understreker at Andalucía er et reisemål for sportselskere.





I tillegg til dette tilbudet kommer førsteklasses infrastruktur som ofte er vertskap for **internasjonale sportsarrangementer**: ski- og fjellanlegget i Sierra Nevada, motorsportbanen i Jerez, et hundretalls golfbaner fordelt på hele Andalucía (spesielt Costa del Sol, som har større tetthet av golfbaner enn noe annet sted i Europa), 39 marinaer, deriblant berømte Puerto Banús i Málaga osv.







Almería

Almería







## Almería



Middelhavet skyller opp mot provinsen Almería, som befinner seg øst i Andalucía, med grense mot **Murcia** og **Granada**. Transportmessig er den godt forbundet både til vanns og til lands og i luften med, takket være Almería flyplass og havn samt motorveiene A-7 som går langs hele kysten og A-92 (med varianten A-92N) som knytter provinsen sammen med resten av regionen.

**Klimaet** er resultatet av den geografiske beliggenheten og de varme vindene, som sammen produserer somre som varer brorparten av året, med behagelige temperaturer og rikelig med **soltimer**, perfekt for sol- og strandturisme.



### Som på film

De særdeles gode værforholdene og det varierte landskapet har gjort at provinsen Almería er hyppig brukt som innspillingssted for store filmproduksjoner: Cleopatra med Liz Taylor, Lawrence av Arabia, Patton, Steven Spielbergs Indiana Jones og Aldri si aldri er bare noen av mange filmer. Sergio Leones spaghetti-westernfilmer bidro i særlig grad til Tabernas filmberømmelse, noe som er dokumentert i westernlandsbyene man kan besøke.

## LANDSKAP

Almería er en provins med **kontrastfylt landskap**. Her finner man alt fra de snøhvite toppene i Sierra Nevada til Tabernasørkenen, som er den eneste på det europeiske kontinent. Og glem ikke strendene og klippene på kysten eller de frodige lave-religgende fjellene i innlandet. Dette er landskap som i de fleste tilfeller utgjør del av naturområder av stor økologisk verdi.

Verneområdene **Sierra Nevada, Sierra María Los Vélez og Cabo de Gata-Níjar** (halvøyens første marine verneområde på fastland) føyer seg inn ved siden av **nasjonalparken Sierra Nevada**, lengst øst i provinsen. Ved kysten finnes det verdifulle økosystemer som landskapsvernområdet





## Almería



### Karst i Yesos de Sorbas

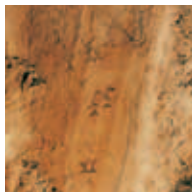
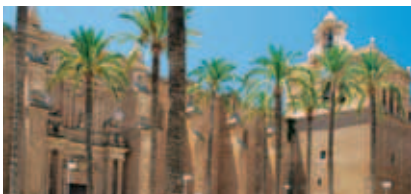
Dette området skiller seg ut med sine karstformasjoner, som er blant de viktigste av sitt slag i Europa. Aguas-elven renner gjennom et stort kalkfelt, der den har gravd seg ned i terrenget og skapt sjakter og underjordiske ganger som fører til imponerende grotter med stalaktitter og stalagmitter. De som liker speleologi kan utforske hulene Cueva del Agua og Cueva de Covadura (etter å ha innhentet tillatelse).

og naturreservatet **Punta Entinas-Sabinar** og naturreservatet **Las Albuferas de Adra**. Videre omfatter Almería's miljørikdom naturområder som **Sierra Alhamilla**, Alborán og **Tabernas-ørkenen** samt naturmonumenter som sjøgressrevet Arrecife Barrera de Posidonia, øyene Isla de San Andrés, Isla de Terrerros og Isla Negra, Piedra Lobera og Sabina Albar.

### KUNST OG KULTUR

Den rike arkeologiske arven som provinsen besitter, gir et godt inntrykk av hvor intenst bebodd området har vært siden oldtiden. En kronologisk reiserute mellom de viktigste funnstedene ville starte ved de **forhistoriske boplassene i Los Vélez**, for så å fortsette til **Los Millares** (Santa Fe de Modújar), **El Argar** (Antas), den førniskiske bosetningen **Villaricos** i Cuevas de Almanzora og det romerske funn-





stedet i **El Villar** (Chirivel).

Siden **muslimenes** ilandstigning på provinsens kyst i det 7. århundre til slutten av middelalderen, levde Almería under islamsk herredømme. Hovedstaden ble den viktigste havnen i al-Andalús, og rundt om i hele territoriet ble det reist arabiske bad, cisterner, vakttårn og monumenter som fortet **Alcazaba i Almería** eller **moskeen i Fiñana**.

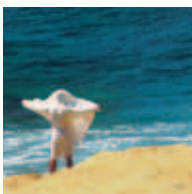
Den kristne erobringen la grunnlaget for import av nye europeiske kunstimpulser (renessansen, barokken og neoklassisismen), som inspi-

**Cueva de los Letreros**

I denne hulen i fjellsiden opp mot Maimón Chico (Vélez Blanco) finnes det hulemalerier med dyreformer og menneskeformer som er mer enn 18 000 år gamle. Menneskefiguren Indalo, provinsens symbol, er et av disse hulemaleriene. Stedet utgjør del av en samling arkeologiske funnsteder i Almería og ellers i Andalucía med graveringer og malerier ved Den iberiske halvøys Middelhavskyst som i 1998 ble innskrevet i verdensarven.



## Almería



rerte gudshus (Encarnación-kirken i Vélez Rubio, katedralen i Almería m.fl.), palasser og slott som for eksempel det som står i **Vélez-Blanco** (16. årh.), tegnet av italienske arkitekter.



Det egenartede landskapet preget av **industriarkeologi** som er karakteristisk for Sierra de Gádor og Almerías østkyst, gjør disse områdene spesielt interessante.



### STRENDER OG VANNSPORT

Almerias **kystlinje** strekker seg over **214 km**. Med alt fra turiststrender til avsidesliggende vikar i vernede områder, er den en av de mest komplette.

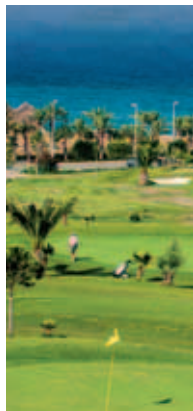
Den vestlige delen av kysten, **Poniente Almeriense**, er den mest turistpregede, med mange strender med blått flagg, godt tilrettelagt med transporttilbud og anlegg: **Roquetas de Mar, Adra, El Ejido**.

Det mangfoldige landskapet og kystens ujevne terreng gir den østlige delen, **Levante Almeriense**, en egen personlighet. I tillegg til store strender med blått flagg (**Garrucha, Vera og Carboneras**) kommer uberørte steder som Playa de los Muertos, Cala Cristal og Playazo de Vera (sistnevnte med et eget **naturistområde** der turister fra hele Europa møtes).

Området **Almería-Cabo de Gata-Níjar** er mindre tettbygd og inngår i det spektakulære verneområdet med samme navn. Her finner man uberørte strender

#### Golf

I provinsen Almería finner man noen av landets beste golfbaner, både når det gjelder baneutformingen og de varierte landskapene der de ligger: fra Vega- og Mojácar-strendene til Sierra de Vúcar og Almazora-dalen.





som Cala de la Polacra, Playa de los Genoveses, El Mónsul og Cala Media Luna (alle i Níjar). Blått flagg finner man i **Almería, Aguamarga og San José.**

Med en slik kystlinje er det ikke rart at **vannsport** er en viktig turistmagnet, med hele 8 marinaer. Andre muligheter er **vindsurfing** i Ensenada de San Miguel i El Ejido og på Playa Serena (Roquetas de Mar), eller **dykking** i Cabo de Gata og Levante. Aktiv turisme er dessuten ikke forbeholdt kysten i denne provinsen. Sportsfolket kan nemlig også stå på ski i **Sierra Nevada** og **La Ragua** (kun langrenn og turski), fly med **paragliders** og **klatre i fjellene** i Sierra María.

## MATKULTUR OG FESTER

Distriktsturismen i provinsen har gode kår takket være de varierte omgivelsene (hvite landsbyer i innlandet, kystlandsbyer, naturområder osv), det komplette fritidstilbudet og ikke minst tradisjonsrikdommen.

Almería's matkultur kan deles inn i kystkjøkkenet basert på **fersk fisk** og **sjømat** (sardingryte, risretter med sjømat, fisk i lake, migas med sardiner) og innlandskjøkkenet med konditorvarer av maurisk opphav, utsøkte spekevarer og tra-





disjonelle retter som pastaretten gurullos, havregrøtlignende gachas, en form for krydret potetmos kalt ajo colorao, gryteretten olla de trigo osv. Alt tilberedes selvsagt med **olivenolje** fra Almería og skylles ned med **provinsens egen vin**.

Hvis det finnes et fellestrekk for festene i provinsen, så er det ild (som står i fokus på sankthansaften), mens **mau-rere-og-kristne-festen** er en av de mest rotekke tradisjonene. Gjenskapingen av slagene mellom disse to rivaliserende partene er også tema for de spesielle Abén Humeya-lekene





## Almería



### Håndverk

De mest utbredte formene for håndverk i provinsen er pottemakeri og keramikk (Vera, Níjar, Sorbas, Albox og Alhabia), glasskunst (Alhama de Almería), røde koraller fra Alborán-øyen, tekstilproduksjon (Níjar, Béjar og Laujar de Andarax) og den berømte marmoren fra Macael, et materiale som eksporteres til hele Europa.



som avvikles i Purchena. Ellers inneholder festkalenderen arrangementer som Feria de Almería, korsfeiringen i mai, Virgen del Carmen (spesielt viktig i kystlandsbyene) og Día de la Vieja og Jueves Lardero i tilknytning til fasten.

### RUTER

Ruten gjennom distriktet **ALMERÍA-CABO DE GATA-NÍJAR** tar besøkende med til den monumentale byen Almería og verneområdet Cabo de Gata-Níjar, med mange uberørte strender og verdifull havbunn.

I **ALPUJARRA-OMRÅDET** kan man beundre svært spesiell arkitektur som minner mer om nordafrikansk byggekunst enn den man finner ellers i Andalucía. Det dreier seg om hvite landsbyer med kristen-ara-bisk fortid i Sierra Nevada og La Ragua.

Det samme landlige preget er bevart i innlandet vest i **ALMERÍA-PROVINSEN**, omkring Sierra de Gádor, som står i kontrast til fiskerlandsbyene, fra Aguadulce til Adra. Strender, golf, marinaer og naturområder er attraksjonene.

Kontrastene i landskapet er en kons-





tant faktor langs ruten i **SIERRA DE LOS FILABRES – SIERRA ALHAMILLA – RIO NASCIMIENTO**, der Sierra Nevadas topper viker for den enorme Tabernas-ørknenen, der mange kjente filmer er spilt inn.

Karstlandskapet i Yesos de Sorbas strekker seg inn i det **ØSTLIGE ALMERÍA**, med fjellområder som rager over havet i form av bratte klipper som omgir små viker der man kan praktisere naturisme.

Ved bredden av elven ved samme navn, ligger distriktet **ALMANZORA**, som er det perfekte sted for alle som er ute etter naturlig turisme i landlige omgivelser. Tettstedene her er ladet med historie, og omgivelsene er som skapt for fotturisme og utforskning av huler.

Ruten gjennom **LOS VÉLEZ**, et område som domineres av verneområdet Sierra María-Los Vélez, tar turistene med til landsbyer med svært monumentalt preg, takket være deres fortid som tilholdssted for stormenn (Vélez Blanco og Vélez Rubio).





Cádiz

# Cádiz





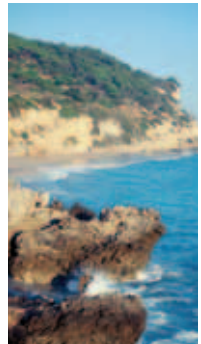


## Cádiz



Denne provinsen ligger helt i den sørlige utkanten av Europa. Den grenser til provinsene Huelva, Sevilla og Málaga, og i sør mot **Gibraltarstredet** og **Nord-Afrika**. Kysten vender mot både Atlanterhavet og Middelhavet, og provinsen har et fullt utbygd transportsystem både til lands, til vanns (havnene Cádiz og Algeciras) og i luften (internasjonale flyplasser i Jerez og Gibraltar).

**Klimaet** er mildt, med en gjennomsnittstemperatur på 18 °C og 3100 soltimer i året. Imidlertid finnes det et mikroklima i fjellene **Sierra de Grazalema** som utmerker seg med nedbørsmengder som faktisk er større enn noe annet sted i Spania.



## STRENDER

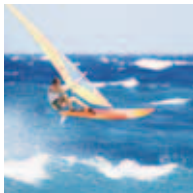
De **260 kilometerne** med kystlinje og over **80 gylne** sandstrender faller inn under to viktige turistområder: **Costa del Sol** på Middelhavssiden, med 60 km fra Tarifa til Punta Chullera, og **Costa de la Luz** med sitt krystallklare atlantehavsvann, fra Sanlúcar til Tarifa.

Det mest attraktive ved strendene i Cádiz er deres ville tilstand, med uberørte vikene og sandstrender mellom vakre **klipper** og **naturområder** som er perfekt for naturisme. Gode eksempler er Punta Candor (Rota), El Puerco (Chiclana), Caños de Meca og Zahara de los Atunes (Barbate), vikene i Conil, El Palmar i Vejer eller Bolonia og Valdevaqueros i Tarifa. I tillegg til disse kommer andre som er mer omgitt av bebyggelse, som Bajo de Guía (Sanlúcar), Regla (Chipiona), La Caleta i Cádiz by og Valdelagrana (El Puerto). Mange av dem har **blått flagg**, miljøsertifisering for god vannkvalitet og andre krav.



### Vindsurfigens rike

Det behagelige klimaet, de fantastiske bølgeforholdene og østavinden som blåser kraftig året rundt, har gjort Tarifa til et paradys for de som elsker denne idretten. Ved Ensenada de Valdequeros og Playa de los Lances møtes hundrevis av vindsurfere og andre som driver kite-surfing, bodyboard, flysurf eller blokart.



### KUNST OG KULTUR

Siden det ble grunnlagt av **tartessere** og **fønikere** for over 3000 år siden, har dette området vært hjemsted for mange folkeslag som har latt seg tiltrekke av den strategiske beliggenheten som bro mellom Europa og Afrika. I 1100 f.Kr. oppsto **Gadir** (nåtidens Cádiz), som regnes for å være Vestens eldste by.

I tillegg til de verdifulle hulemaleriene som er funnet i **Tajo de las Figuras** (Benalup-Casas Viejas) og de fønikiske sar-





kofagene som er utstilt i Cadíz-museet, kommer restene etter **romerne** som er å finne i Sierra de Aznar og byer som Ocuri, Carteia, Iptuci, Carissa Autelia og Baelo Claudia.

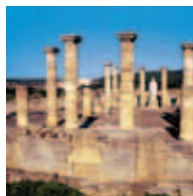
Fra og med 711 var dette **muslimsk territorium** med en rekke slott, tårn og festninger som fremdeles kroner mange av de hvite landsbyene i Cádiz, som Zahara de la Sierra og Olvera, med sin typisk andalusiske bystruktur.

Etter **oppdagelsen av Amerika** ble Cádiz-bukten mottakssted for rikdommen fra Den nye verden, med hovedstaden, Sanlúcar og El Puerto de Santa María i spesielt sentrale roller. Denne økonomiske fremgangen førte til bygging av palasser, herregårder og religiøse bygninger av dimensjoner som **katedralene** i Jerez og Cádiz, eller **karteuserklosteret i Jerez**.

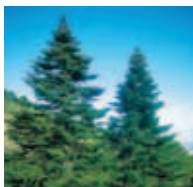
Provinshovedstaden er kjent som liberalismens vugge, bærer tilnavnet «den vesle sølvkoppen», og var stedet der den første spanske grunnlov ble proklamert i **1812**.

### **Baelo Claudia**

I Bolonia-viken ligger restene av denne viktige romerske byen som hadde sin storhetstid i det første århundre e.Kr. Byens økonomi var basert på bearbeiding og salg av fisk, med saltet fisk og sauser laget av dette (som den berømte garum) som de viktigste produktene. De arkeologiske funnene kan besøkes og omfatter rester av bymuren, brolagte veier, boliger, saltfiskanlegg, basilika og forum.

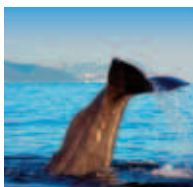


## Cádiz



### Spansk edelgran

Takket være stedets spesielle mikroklima, vokser denne spesielle grantypen i Sierra de Grazalema. Den finnes ingen andre steder i Vest-Europa, og er en levning fra tertiærperioden. På skyggesiden av Sierra del Pinar, mellom Grazalema og Benamahoma, ligger det en flott skog med spansk edelgran, den best bevarte som finnes i våre dager.



## NATUR OG DISTRIKTSTURISME

Over tyve vernede naturområder befinner seg innenfor det storartede miljøreservatet som Cádiz-provinsen utgjør. I tillegg til verneområdet **Sierra de Grazalema** (biosfærereservat) er det verdt å nevne **Los Alcornocales** («Europas jomfruskog»), Doñana, Gibraltarstredet, La Breña y Marismas de Barbate og Cadíz-bukten. Området ved stredet er et viktig punkt i rutene til trekkfuglene som beveger seg mellom Europa og Afrika, og i tillegg er det et godt sted å observere hvaler.

**Naturrestatene** er i hovedsak våtmarker av stor interesse og av internasjonal betydning som fuglehabitat. I **Peñon de Zaframagón** finner man den største hekkekolonien av gåsegribb i Vest-Andalucía. Los Corrales







de Rota – en samling strandbygninger med tilknytning til tradisjonelt fiske – og sanddynen Duna de Bolonia er to av **naturmonumentene**.

Denne overfloden av naturverdier er en av de attraktive sidene ved de hvite landsbyene, som er et veletablert reisemål for turister på landsbygden. I tillegg til den egenartede folkelige arkitekturen og tradisjonene, byr Sierra de Cádiz på mange slags **aktiv turisme** med alt fra fotturisme og klatring til luftsport.







#### Internasjonale viner

Vinene fra vindistriktet Marco de Jerez nyter stor anerkjennelse både innen- og utenlands. De kan drikkes både til maten og brukes som en ingrediens for å sette en ekstra spiss på mange retter. De som utmerker seg aller mest er Sherry fra Jerez og Manzanilla fra Sanlúcar, som sammen med Jerez-eddiken kan smykke seg med opphavsgarantien Jerez-Xeres-Sherry.

## MATKULTUR OG FESTER

Cádiz' **kjøkken** forener hav, jordbruksland og fjell med gjennomtenkte kombinasjoner av førsteklasses ingredienser. Fra grønnsaks- hagen kommer gazpacho og salater som **piriñaca**, mens fisk og sjømat har hovedrollen ved kysten, enten i forseggjorte sjømannsretter eller ganske enkelt stekt på plate. Og så må man ikke glemme tunfisk fanget med den tradisjonsrike lokale fangstmetoden almadraba, saltet fisk, reker fra Sanlúcar og de berømte **friterte småfiskene**.

I innlandet er spesialitetene gjerne knyttet til viltvoksende planter, som for eksempel asparges og gulltistel, som av og til brukes som tilbehør til vilt i risretter og stuinger.



Cádiz har store hestetradisjoner, og byen Jerez er opprinnelsesstedet til den andalusiske hesterasen. Dette flotte dyret spiller en viktig rolle i to av de mest kjente festarrangementene i provinsen: hestefestivalen i Jerez og hesteløpene på stranden ved Sanlúcar, som begge har status som arrangementer av **internasjonal turistinteresse**, i likhet med karnevalsfeiringen i provinshovedstaden. Videre på listen over provinsens festarrangementer finner man påskefeiringen, Corpus Christi, sjømennenes pilgrimsopptog Virgen del Carmen og lokale ferias.

Dette er hjemstedet til berømte flamencosangere, -dansere og -gitarister som har gjort **flamenco** til en universell kunstform. San Fernando er fødestedet til Camarón de la Isla, og Chipiona fødestedet til Rocío Jurado. Fra Sanlúcar kommer Manolo Sanlúcar, som sammen med Algeciras' Paco de Lucía og Serranito utgjør flamencogitarenes magiske triangel. Og når det gjelder Jerez kan vi nevne Paquera de Jerez og José Mercé. Flamencoforeninger, flamencolokaler og kjente festivaler som Bulería-festen (Jerez), Arranque Roteño og Flamencoafternen i Segur (Vejer de la Frontera) er denne kunstformens beste utstillingsvinduer.

## Cádiz



### PIEL DE UBRIQUE

Dette stedet er i våre dager tilholdssted for Europas største antall verksteder for lærhåndverk. Verdens fremste merker stoler på kvaliteten på produktene herfra, som lages av skinn fra sau, geit og storfe. Store deler av produksjonen eksporteres til land i Europa, USA, Australia, Canada og Japan.

### RUTER

**TYRE-RUTEN** lar besøkende bli kjent med naturomgivelsene der tyrefekteroksene ales opp, med besøk hos berømte oppdrettere som Torrealta og Torrestrella.

I provinsen Cádiz finner man de opphavsgaranterte vintypene Jerez-Xerez-Sherry og Manzanilla de Sanlúcar, i tillegg til Brandy de Jerez. **VINRUTEN** tar oss med til de viktigste produksjonsstedene for disse berømte vinene: Jerez de la Frontera, Sanlúcar de Barrameda og El Puerto de Santa María.

Etttersom hesten har en sentral posisjon i dette landområdet, er det lagt opp en rute (**HESTENS RUTE**) som besøker de viktigste oppdretterne, for ikke å glem-



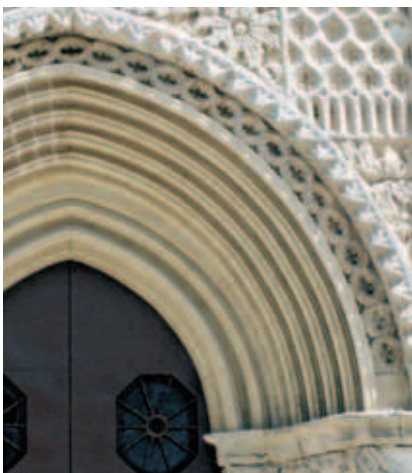


me rideskolen Real Escuela Andaluza de Arte Ecuestre og arrangementer som hestefestivalen i Jerez og hesteløpene på stranden ved Sanlúcar.

**ATLANTERHAVSRUTEN** går langs kystlinjen Costa de la Luz i Cádiz, fra Guadalquivirs utløp i Sanlúcar til Punta de Europa i Algeciras. Den viser den store variasjonen blant provinsens strender, med sanddyner, vikar, store sandstrender, turiststrender osv.

Historie, tradisjoner, matkultur, håndverk og natur forenes i **DE HVITE LANDSBYERS RUTE**, som beveger seg gjennom Sierra de Cádiz. Det er spesielt verdt å legge merke til den folkelige arkitekturen i landsbyene, som er en arv fra Andalucías fortid.

Til sist har vi **DEN AMERIKANSKE RUTEN**, som fokuserer på den viktige rollen provinsen spilte ved oppdagelsen og koloniseringen av Den nye verden. Denne historiske epoken har satt sine spor i bygninger i Cádiz, El Puerto de Santa María og Sanlúcar.











Córdoba

# Córdoba





## Córdoba



### Medina Azahara

Ved foten av Sierra Morena (8 km fra provinshovedstaden), ligger denne storslåtte palassbyen, som ble reist av Abd al-Rahman III som en makt demonstrasjon på vegne av det nyopprettede uavhengige Córdoba-kalifatet. Konstruksjonen ble utført over tre nivåer omgitt av en bymur. Herskerpalasset med hageanlegg befant seg på øverste og mellomste nivå, mens det nederste nivået var forbeholdt boliger og moskeen.



Provinsen Córdoba ligger mellom Sierra Morena og Subbética-distriktet, og krysses på tvers av **Guadalquivir**-fordypningen. I nord grenser Córdoba mot Ciudad Real og Badajoz, i vest mot Sevilla, i øst mot Jaén, og i sør mot Málaga og Granada.

**Høyhastighetstoget** AVE er perlen i transportnettverket, men provinsen har også et fremragende veinett.

**Klimaet** er behagelig og typisk for Middelhavsområdet, med skarp kontrast mellom varme somre og kalde vintre.

## KUNST OG KULTUR

Provinsen har vært møtested for sivilisasjoner. De første tegnene på men-



neskelig bosetning stammer fra forhistorien, for eksempel de verdifulle levningene fra nyere steinalder i **Flaggermushulen** i Zuheros. Senere lot fœnikere, punere og romere seg lokke av naturen og de rike mineralforekomstene i Córdobaas berggrunn.

I det romerske Baetica gjorde Seneca den eldre og Lucanus' fødeby **Córdoba** seg kjent som leverandør av metaller, vin, olje til resten av Romerriket, og denne arven er ivaretatt. I provinshovedstaden kan man beundre den romerske broen, Claudius Marcellus-tempelet, det arkeologiske området Cercadillas og et mausoleum, mens man i Almedinilla finner den **romerske villaen El Ruedo** og i Monturque noen romerske **cisterner**.

Etter denne kulturen måtte man vente til den muslimske okkupasjonen før det kom en ny storhetstid. Córdoba var hovedstad for det muslimske Spania, og fra denne epoken





## Córdoba



### Tavernaer

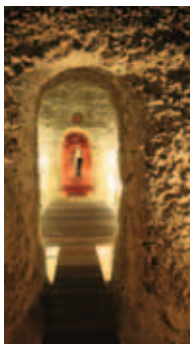
Det fines omkring førti tradisjonelle tavernaer i de eldste og mest populære bydelene i provins-hovedstaden, som San Andrés, San Lorenzo og Santa Marina. Dette er førsteklasses steder for å smake på litt vin, og var i sin tid steder der man kunne overvære bord-samtaler mellom kunstnere og tyrefektere som den berømte Manolete. Nettopp sistnevnte, som i filmen Manolete ble spilt av skuespilleren Adrian Brody, har hovedrollen i en rute som bærer hans navn og som tar reisende med til de viktigste stedene i hans liv.



stammer de store monumentene som har gjort byen til en referanse innen kulturturisme: **moskeen i Córdoba** («Spanias vakreste og mest originale bygning», ifølge Gerald Brenan), som sammen med deler av gamlebyen er innlemmet i verdensarven, og palass-byen Medina Azahara.

Det uavhengige **Córdoba-kalifatet** (929) var lenge den mest sofistikerte staten i Europa. Den oppnådde status som vestens **kulturelle sentrum**, og var et møtested for filosofer, historikere, leger, diktere og kunstnere: Averroës, Maimonides, musikeren Ziryab osv. Etter den endelige kristne erobringen ble de gamle moskeene erstattet av kirker, kapeller og klostre, og borger som Almodóvar del Río begynte å dominere landskapet.

Barokken utfoldet seg i særlig grad i **Priego de Córdoba, Cabra og Lucena**. Juveler fra denne stilepoken er sakra-



riet fra Asunción-kirken i Priego samt enkelte herregårder og småpalasser i den nevnte byen og andre steder som inngår i **Barokkruten**.

Kulturtilbudet i Córdoba-provinsen omfatter ellers et omfangsrikt nettverk av museer og arrangementer som den **internasjonale musikkfestivalen i Lucena**, med status som av nasjonal turistinteresse, og teaterfestivalen *Feria de Teatro en el Sur* i Palma del Río.

**Julio Romero de Torres**

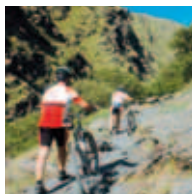
Dette er den mest populære representanten for den andalusiske regionalismen og en av de mest verdsatte portrettmalerne i Spania og Latin-Amerika. Mer enn noen annen klarte han å fange folkets sjel og ånd, med fokus på kvinnefiguren. Hans *Chiquita piconera* er intet mindre enn en symbolfigur for Córdoba's kvinner.





## AKTIV NATUR

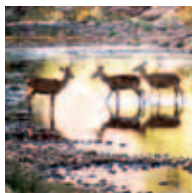
Fra fjell til landsbygd fremstår provinsen som et **naturparadis**. Verneområdene Sierra de Cardeña y Montoro, Sierras Subbéticas og Sierra de Hornachuelos (sistnevnte del av biosfæreservatet **Dehesas de Sierra Morena**) omfatter viktige økosystemer med truede arter som pantergaupen. Andre vernede områder er sjøene Cordobilla og Malpasillo (begge landskapsvernområder) og naturmonumentene Flaggermushulen i Zuheros og Sotos de la Albolafia ved provinshovedstaden.





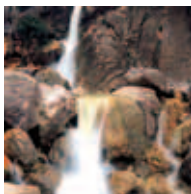
Naturresevatene Laguna Amarga, Laguna de Tíscar, Laguna de Zónar, Laguna del Rincón, Laguna de los Jarales og Laguna Salobral danner til sammen et område kjent som Sør-Córdobas våtmarker. Deres verdi skyldes særlig at trekkfugler bruker dem som overvintringsplass og hekkeområde.

**Elven Guadalquivir**, som er provinssens sentrale geografiske element, er en viktig naturlig korridor for plante- og dyrearter, i tillegg til at det er et perfekt sted for vannsport. Andre typer **aktiv turisme** kan man også drive med i Córdoba, for eksempel fototurisme og sykling, riding, klatring og utforskning av huler.



#### På jakt

Fjellområdene Hornachuelos, Cardeña og Montoro er et paradys for jegere takket være den store tettheten av jaktområder for både storvilt og småvilt. Og i Montes Comunales i Adamuz finnes det 12000 hektar som utelukkende brukes til den gamle, noble aktiviteten fellesjakt.





## MATKULTUR OG FESTER

Provinsens kjøkken karakteriseres av den høye kvaliteten på de lokale produktene, og et godt eksempel på det er de **forskjellige opphavsgarantiene** som mange av dem kan smykke seg med: **olivenolje** fra Baena og Priego i Córdoba, vin fra **Montilla-Moriles** og **skinke fra** Los Pedroches.

Takket være stor jaktaktivitet er det vanlig å finne vilt som f.eks. hjort, villsvin, mufflon og rådyr på menyen i Córdoba. Det er imidlertid uten tvil tre retter som mer enn noen andre er knyttet til denne provinsen: tomat- og hvitløksskremen **salmorejo**, oksehaletuing og den deilige **flamenquín**, panert svinefilet med spekskinkefyll.

Konditortradisjonen i Córdoba byr på smaker og lukter med åpenbar arabisk og jødisk påvirkning. Både kvalitet og berømmelse gjør det verdt å nevne kvedegelé og kvedebrød fra Puente Genil, og småkakene mantecados og alfajores fra **Rute**, en landsby som også er kjent for sine utsøkte **likører**, blant annet av **anis**.

De mest populære festene i provinsen er **korsfeiringen** og **patiofesten**. Pyntegjenstander og blomsterelementer som blomsterpotter og planter bidrar til dekorasjonen av improviserte altere,





som lokale og tilreisende samler seg rundt for å danse, synge og drikke vin. I tillegg til blomster, fontener og mosaikk i patioene, settes det opp barer og spilles det musikk i gatene for å sørge for god stemning disse maikveldene.

**Påskefeiringen** i Córdoba er også et vakkert og originalt skue, og arrangementene i så mange som 13 tettsteder har status som nasjonal turistinteresse i Andalucía.

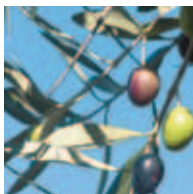
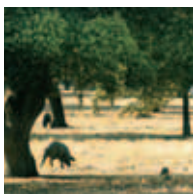


## Córdoba



### Håndverk

Filigranarbeid i sølv og lær, produsert i henhold til de tradisjonelle teknikkene cordobán og guadamecil, er to av provinsens mest representative yrker. I tillegg kommer møbelhåndverk (med Castro del Río og oliventrearbeidene derfra), pottemakeri – som i La Rambla har det største produksjonssenteret på Den iberiske halvøy, kalifkeramikk, tønneproduksjon (med Montilla som den fremste representanten) og gitarbygging.



### RUTER

Området ved øvre del av **GUALDALQUIVIR** byr på attraksjoner som verneområdet Cardeña-Montoro og monumentale byer som Montoro.

De hvite landsbyene i **CAMPIÑA SUR**, der det finnes betydelige vernede våtmarksområder, produserer vin med opphavsgaranti Montilla-Moriles. De spesielle romerske cisternene i Monturque er også verdt å trekke fram.

I **GUADAJOZ-CAMPIÑA ESTE** er det olivenolje som er det fremste lokale kjennetegnet. Med opphavsgarantien Baena står denne olivenoljen i sentrum for en tilrettelagt rute med besøk på museer og oljepresser.

En rute gjennom **SUBBÉTICA**-fjellene lar deg bli kjent med verneområdet Sierras Subbéticas, Flaggermushulen i Zuheros og Vía Verde Subbética, som er en gam-





mel toglinje tilrettelagt for syklister. Priego de Córdoba, Lucena og Cabra er de fremste eksponentene for den andalusiske barokken.

I beiteområdene i **LOS PEDROCHES** beiter grisene som spiller hovedrollen i Ibérico-skinkens rute. Slott og borger, herregårder og religiøse bygninger som San Juan Bautista-kirken i Hinojosa del Duque er attraksjonene når det gjelder monumenter.

**SIERRA MORENA** er et unikt reisemål for innlandsturismen takket være fjellområdets naturrikdom og gode jaktmuligheter, et velutviklet tilbud innen aktiv turisme, og tradisjonell arkitektur.

**GUADIATO-DALEN** fører an innen distriktsturisme i Andalucía. Gruvedriften har blitt til en turistattraksjon. Gode eksempler på dette er Belméz og gruedistriktets historiske museum.

**VEGA DEL GUADALQUIVIR** har i tillegg til et mangfoldig landskap monumenter som borgen i Almodóvar del Río og verneområdet Sierra de Hornachuelos, som er et paradys for jegere.







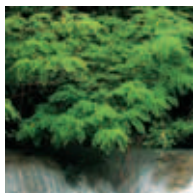
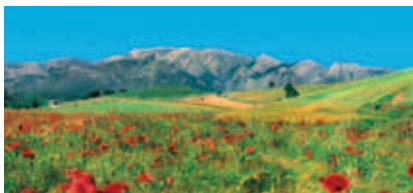
Granada



Granada







Denne provinsen ligger sørøst i Andalucía, og omfatter de høyeste fjelltoppene på Den iberiske halvøy (Mulhacén og Veleta).

Motorveien **A-92** gir forbindelse til østkysten og vestlige Andalucía, og A-44 til Madrid og den sørlige halvdel av halvøen. Få kilometer fra provinshovedstaden – i Chauchina – ligger **Federico García Lorca Granada-Jaén lufthavn**.

De enorme klimakontrastene er resultatet av det spesielle terrenget, som skaper to **mikroklima**: på den ene siden Costa Tropical, med gjennomsnittstemperatur på 18,5 °C og 3000 soltimer i året, og på den annen Sierra Nevada, med temperatur som svinger mellom varme sommerdager og -35 °C om vinteren.

## LANDSKAP OG NATUR

Provinsen byr på et **landskapsmangfold** som innenfor knappe 40 km inneholder alt fra de hvite toppene i Sierra



Nevada og skyhavet i La Alpujarra til de idylliske vikene på Costa Tropical, for ikke å glemme leirjordåsene i Altiplano-området med sine spektakulære badlands.

**Granadas kyst**, beskyttet mot den kalde nordavinden av Sierra Nevada, strekker seg **73 kilometer** mellom Costa del Sol og Costa de Almería. Her finner man mange strender med blått flagg, marinaer (i Motril og Almuñécar) og områder med interessant havbunn (La Herradura, Maro-Cerro Gordo og Calahonda) der dykkere vil finne sitt paradys.

Det finnes betydelige naturrikdommer, i første rekke **Sierra Nevada**. Dette fjellområdet ble erklært biosfæreservat av UNESCO i 1986, og siden verneområde (1989) og nasjonalpark (1999). Det er habitat for 60



#### **Huleboliger**

Denne spesielle formen for underjordsarkitektur som araberne drev med i stor utstrekning, har blitt et kjennemerke for landsbyene i Hoya de Guadix og Baza- og Huéscar-høyslettene. Det dreier seg om boliger som er laget ved å grave seg inn i berget. Inne i dem er det en konstant temperatur på 18 °C året rundt.

## Granada

eksklusive plantearter, som snøkjempe og granada-malurt, og er dessuten et tilholdssted for steinbukken.

Provinsen har fire andre **verneområder** (Sierra de Castril, Sierra de Baza, Sierra de Huétos og Sierras de Tejada, Amijara y Alhama) og svært vakre naturområder (La Sagra, Infiernos de Loja, Cárcavas de Marchal mm.) i tillegg til **landskapsvernområdet Acantilados de Maro-Cerro Gordo**, et kystområde på 395 hektar med havbunn der det finnes verdifulle forekomster av planten posidonia.

Alle er perfekte steder å drive **aktiv turisme** som fotturisme, fiske, riding, huleutforskning, juvklatring og annen klatring, terrengsykling og vannsport m.m. Natur, sport og tradisjon har forvandlet områder som **La Alpujarra**, med sine særpregede hvite landsbyer som henger over dype gjel, til internasjonale reisemål for **distriktsturisme**.



### Ski- og fjellanlegg

Sierra Nevada har 86 løyper av forskjellig vanskelighetsgrad og en total lengde på 87 km, der man både kan kjøre på ski og på snøbrett. En av hovedattraksjonene er muligheten for å kjøre på ski om natten i flombelyste løyper. Dessuten finnes det to langrensløyper på totalt 8,6 km.







## KUNST OG KULTUR

**Alhambra** og **Generalife**, som sammen med bydelen **Albaicín** er erklært del av verdensarven av **UNESCO**, er bare nok et eksempel på den enorme monumentrikdommen som finnes i denne provinsen. Det finnes kulturelle ruter som tar for seg arven fra det **muslamske Andalucía** og mer enn femti **museer** der det vises frem store kunstsatter.

Provinsen har vært bebodd siden forhistorien, noe de **198 dyssene i Gorafe** er bevis på. Fønikere og punere fant på denne kystlinjen et godt sted å drive sin kommersielle aktivitet. Et godt eksempel på dette er det **punisk-romerske saltfisk-anlegget** i **Almuñécar**. Muslimene



### Helseturisme

Kurbadene i **Alhama de Granada** og **Alicún de Ortega**, badene i **Graena** og **Lanjarón** samt mange mineralvannkilder med medisinsk virkning og et stort nettverk av arabiske bad, såkalte **hammam**, og **spa**, har gjort **Granada-provinsen** til et viktig reisemål for de som er ute etter avslapping, helse og skjønnhet.



bygget gjennom syv århundrer arabiske bad som de man finner i El Bañuleo og Baza, borger og vakttårn, i tillegg til at de gjorde det som var hovedstaden i nasridenes rike til en kulturell ledestjerne i Vesten. I 1492 erobret de katolske monarkene territoriet en gang for alle, da Boabdil overgav seg.



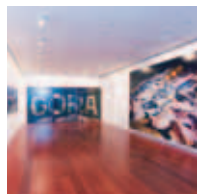


### Lorca

Denne verdenskjente dikteren ble født i 1898 i Granadas lavland, i et lite hus i Fuente Vaqueros som i dag er museum. Forfatteren av Sigøynerballader og Dikter i New York tilbrakte sine første leveår i farens hus i Valderrubio og i Huerta de San Vicente, en sommerbolig som også er gjort om til museum.

Kristendommen brakte med seg nye kunstneriske tendenser som førte til storartede konstruksjoner som La **Calahorriborgen** (med et renessansepalass innenfor murene) og **Karl V-palasset**, katedralen og karteuserklosteret (en barokkjuvel) i Granada by.

Dette er poeter og musikeres hjemland, og i tillegg til den enorme monumentrikdommen kommer en **kulturkalender** full av arrangementer av internasjonalt format. Det er verdt å trekke frem **Granadas internasjonale festival for musikk og dans**, med røtter helt tilbake til 1883. Her tiltrekker prestisjefylte orkestre og dansekompanier seg over 30 000 tilskuere. Andre interessante arrangementer er magiske Hocus Pocus



## Granada

og den internasjonale jazzfestivalen (begge i provinshovedstaden), Jazz på kysten i Almuñécar, Andrés Segovia konkurranse for klassisk gitar i La Herradura, og Parapanda Folk i Íllora.

### MATKULTUR OG FESTER

Festkalenderen er ikke mindre fyldig. Obligatoriske arrangementer er påskefeiringen, korsfeiringen i mai, pilegrimsopptogene tilknyttet Virgen del Carmen (som feires i kystlandsbyer med maleriske maritime prosesjoner), **maurere-og-kristne-festen**, og Cascamorras i Guadix.





Den varierte matkulturen i Granada har **tapas** som sitt fremste kjennetegn, med den kuriositet at tapasrettene serveres gratis med drikkevarene.

La Vega forsyner kjøkkenet med grønnsaker og andre hageprodukter som brukes i salater og kalde supper. I innlandet bekjemper kulden med kraftige stuinger og gryteretter, med ingredienser som kjøtt fra Segura-lam. La Alpujarra, som er rikt på svineprodukter (med spekeskinke fra **Trevélez** som stjerneproduktet), står i kontrast til kystens kjøkken, med dets tropiske frukt og ferske fisk.

Provinsen har fem **forskjellige opphavsgarantier** (olivenoljene «Montes de Granada» og «Poniente de Granada», honningen «Miel de Granada», frukten «Chirimoya de la Costa Tropical de Granada-Málaga» og aspargesen «Espárrago de Huétos Tájar»), og dessuten den prestisjetunge **kaviaren** fra Riofrío. Andre produkter som er typiske for provinsen, er vin produsert i de fire områdene som går inn under betegnelsen *Vino de la Tierra*, og søtsaker produsert i klostre.



## Granada



### Håndverk

Få ting er mer representative for Granada enn provinsens håndverks-tradisjon, som har latt seg påvirke av kunsten til alle de forskjellige kulturene som har slått seg ned i provinsen.

Håndverk som intarsia, keramikk, verkene til de berømte gitarmakerne, tinnsmedarbeid, brodering, veving og lærrelieffer gjenspeiler på en god måte egenarten og de gamle skikkene til folket i Granada.



### RUTER

Ruten gjennom **GRANADA-DISTRIKTET** og området rundt lar besøkende bli kjent med provinshovedstaden og en rekke monumentale tettsteder som er nært knyttet til dikteren og dramatikeren Federico García Lorca.

Mellom de snøkleddede toppene i Sierra Nevada og Middelhavet ligger Granadas fjelldistrikt **LA ALPUJARRA** og **LECRÍN-DALEN**, i nærheten av verneområdet og nasjonalparken Sierra Nevada, med sine hvite landsbyer med egenartet arkitektur.

**BAZA-HUÉSCAR:** Høyslettedistriktet **ALTIPLANO** byr på arkeologiske funnsteder som gir grunn til å tro at stedet er det eldste menneskebostedet i Europa (i nærheten av Galera og Orca). I tillegg kommer en av de store attraksjonene: huleboligene.

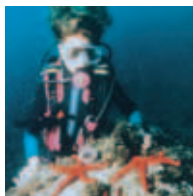
På kystlinjen **COSTA TROPICAL** gikk det for mange århundrer siden i land folkeslag som skulle etterlate verdifulle spor etter sine kulturer: fønikiske nekropoliser, romerske akvedukter og arabiske borger. Mikroklimaet gjør strendene til førsteklasses reisemål året rundt.

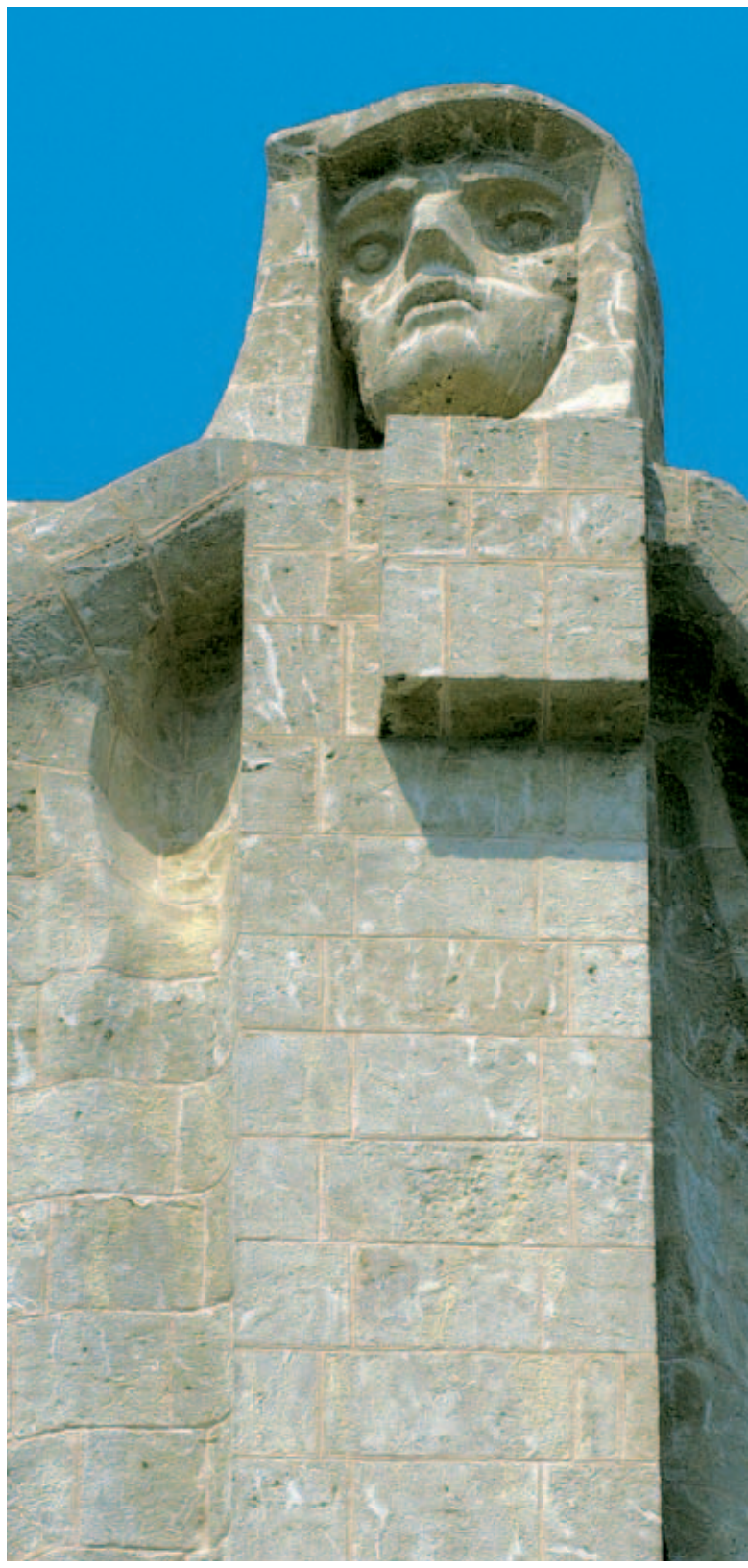


Ruten gjennom **GUADIX OG MARQUESADO** tar besøkende med til den største konsentrasjonen av dysser i hele Andalucía i Gorafe, lar dem slappe av i kurbadet i Alicún, eller eventuelt innlosjere seg i en av de mange huleboligene som finnes i Guadix.

Granadas vestkyst kjennetegnes ved sitt mangfoldige landskap, og har attraksjoner som verneområdet Sierras de Tejeda, Almijara y Alhama, kurbadet i Alhama de Granada og de verdifulle gravstedene med steinmonumenter i Peña de los Gitanos.

**SIERRA NEVADA** består av små tettsteder med kristen-arabisk preg som kan glede seg over privilegerte naturomgivelser. Nasjonalparken Sierra Nevada og Sierra Nevadas ski- og fjellanlegg i Monachil er to obligatoriske stopp.







Huelva



# Huelva







## Huelva



Med et areal på over 10 000 km<sup>2</sup> som stiger opp fra de vidstrakte strendene til de frodige fjellene, reiser Huelva seg som en naturlig grense mellom Spania og **Portugal**. De **internasjonale flyplassene** i Sevilla og Faro har sammen med et svært godt vei- og jernbanenettverk gjort det mulig å knytte provinsen tettere sammen med resten av landet, Europa og verden.

Klimaet er en behagelig blanding av middelhavs- og atlantehavsklima, uten frost, med milde temperaturer året rundt og 3000 soltimer i året.

## STRENDER OG NATUR

Kystlinjen Costa de Luz i Huelva er en uavbrutt strand på 122 km, med gyllen sand og rolig sjø. Mellom Ayamonte og Punta Umbría er den flat med endeløse strender (der det har vokst opp moderne tettsteder på selve sandstranden), sanddyner,



furuskoger og sandbanker som er dannet av utløpet til små elver og Atlanterhavets kraft.

Området kan skryte over å være den delen av den spanske kysten med lavest bygningstetthet i beltet mellom havet og 1 kilometer inn i landet, noe som garanterer at det er mange uberørte strender. Med disse uslåelige omgivelsene er mulighetene for å nyte livet i friluft uendelige. Et dusin **marinaer** og seileklubber møter behovet til alle de som har lyst til å drive med sin favorittsport på sjøen.

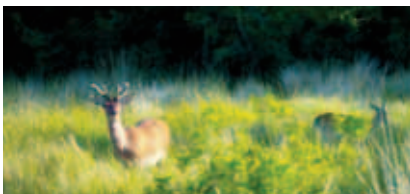
I tillegg til dette har Huelva et betydelig antall vernede områ-

## Huelva



### Maravillas-grotten

Denne grotten har over 1000 meter lange ganger utstyrt med lysdekorasjon, farger og musikk. Den ligger i Aracena, ble oppdaget på slutten av det 19. århundre, og ble åpnet for publikum på begynnelsen av det 20. århundre. Det dreier seg dermed om den første europeiske hule tilrettelagt for turister. Det er spesielt interessant å se de mange stalaktittene og stalagmittene i gulv, vegger og tak, som står i kontrast til sjøene og labyrintgangene som grotten ellers består av.



der langs sin kyst (Marismas de Isla Cristina, Marismas del Piedras, og Flecha del Rompido, Los Enebrales, Marismas del Odiel, Doñana m.m.), i tillegg til et helt spesielt lys som gjør strendene her unike.

Naturen har uten tvil vært generøs med dette området. Og et bevis på det er at en tredjedel av territoriet er vernede naturområder. Blant annet deltar provinsen i naturområdet Doñana, Europas største økologiske reservat. Det ble innlemmet i verdensarven som et eksepsjonelt eksempel på et stort våtmarksområde ved Middelhavet der forskjellige økosystemer lever side om side (strender, innhegnet jordbruksland, marskland, sanddyner, elvebredder osv.) der et variert dyreliv kan finne seg til rette. Det er spesielt verdt å trekke frem marsklandet, som er ekstremt viktig som mellomlandingssted, hekkeområde og overvintringsplass for tusenvis av europeiske og





afrikanske fugler. Dessuten er det habitat for arter som er alvorlig utryddelsestruet, som spansk keiserørn og **pantergaupe**.

**Fotturister** finner i Huelva et utstrakt nettverk av stier og veier som kan tilfredsstillende enhver smak. Det er verdt å trekke fram de nedlagte toglinjene (Vía Verde) og de 700 kilometerne med stier i verneområdet **Sierra de Aracena y Picos de Aroche**, som er Andalucías nest største etter Sierra de Cazorla.

### Golf

Et århundre etter at engelskmenn som jobbet i Riotinto-gruvene grunnla Spanias første golfbane, kan Huelva skryte av et variert og godt golf tilbud. Ved havet og omgitt av naturområdene langs provinsens kyst ligger banene Isla Canela, Islantilla, El Rompido, Nuevo Portil og Bellavista. Den første økologiske golfbanen, Dunas de Doñana, befinner seg dessuten i Matalascañas. I tillegg kommer den rustikke banen Costa Atalaya.







### KUNST OG KULTUR

Dette er kulturblandingens land, for det er ikke få sivilisasjoner som har latt seg forføre av dets rikdommer. Spor etter tartessere, fønikere, romere, vestgotere, muslimer og kristne kan ses i **nekropolisen i La Joya**, festningsområdet i **Niebla**, moskeen i Almonaster og i den spesielle **folkelige arkitekturen** i Fuenteheridos, Castaño de Robledo og Linares de la Sierra.

Men det er én historisk hendelse som mer enn noen annen er knyttet til denne provinsen, og det er **oppgavelsen av Amerika**. I La Rábida ble Columbus' første reise til Den nye verden forberedt, og Palos de la Frontera og Moguer bidro med modige sjømenn som deltok på dette eventyret: brødrene Pinzones og brødrene Niño. Omkring disse småbyene har man tatt vare på monumenter og steder som var vitne til disse hendelsene, og som i dag inngår i en tilrettelagt **Columbus-rute**.



**Festival for spansk og latinamerikansk film**

Med over 30 år på baken er denne festivalen det beste utstillingsvinduet for nye filmproduksjoner fra Spania og Latin-Amerika. Takket være dette evenementet forvandler Huelva seg dessuten til et møtested for profesjonelle innen de forskjellige delene av den audiovisuelle sektoren.

I **Riotinto**-området, der gruveressurser er utvunnet siden oldtiden, har man tatt vare på en rik arv knyttet til denne industrien samt dype spor etter den **britiske** tilstedeværelsen, som også er tydelig i provinshovedstaden og Punta Umbría.

Dette er **Juan Ramón Jiménez'** fødested og **Fandangos** vugge, og Huelvas kulturelle panorama inneholder evenementer av stor popularitet og prestisje





slik som Casillo de Nieblas festival for teater og dans og Ayamontes festival for klassisk musikk, i tillegg til arrangementene som hvert år inngår i programmet til Latinamerikansk forum i La Rábida.

## MATKULTUR OG FESTER

Huelvas kjøkken ligger halvveis mellom fjell og hav. Fra førstnevnte er det verdt å trekke frem industrien knyttet til iberiasvinet, som har ibérico-skinke som sitt stjerneprodukt, med **opphavsgarantien Jamón de Huelva**. I tillegg kommer deilig ferskt kjøtt sammen med smakfull sopp. Fra kysten kommer utsøkt og berømt sjømat og skjell som Huelvas hvite reker, tigerreker, kileskjell, knivskjell, trompetsnegler



og den populære sepiablekkspruten.  
**Vin fra Condado-distriktet**, med sin unge, fruktige og generøse smak, har oppnådd stor prestisje, i likhet med eddiken fra området. Dette skyldes ikke minst opphavsgarantien disse produktene er beskyttet av.

Påskefeiringen (spesielt i Huelva, Moguer og Ayamonte), korsfeiringen i Berrocal, vannkrigen Los Jarritos i Galaroza, sverddansen i La Puebla de Guzmán og pilegrimsopptøget Virgen de los Ángeles i Peña de Arias Montano, er de mest populære festarrangementene.



#### El Rocío

Hvert år ved pinsetider finner over en million pilegrimer fra hele verden veien til landsbyen Almonte ved Coto de Doñana for å tilbe Den hvite due, Rocío-jomfruen, som venter på øyeblikket da hun bæres ut av kapellet på skuldrene til folket fra Almonte.



## Huelva



### Håndverk

Blant de viktigste håndverkstypene finner vi de som er knyttet til hester, takket være de lange tradisjonene for hesteoppdrett i provinsen. Dette gjelder spesielt fremstilling av seletøy og bitt. Skinnstøvlene fra Valverde del Camino har på sin side oppnådd internasjonal berømmelse takket være teknikkene som brukes samt materialet, som er kalveskinn. Bøkkerier er det også en del av i Huelva, på grunn av områdets vintradisjoner.

### RUTER

Fra elvene Guadiana og Guadalquivirs utløp dekker Kystruten en distanse på over 120 km av **HUELVAS KYST**, med dens strender og vernede områder.

Huelva-provinsens aktive rolle i oppdagelsen og koloniseringen av Amerika gjenspeiles i **COLUMBUS-RUTEN**. Ruten tar besøkende med til monumenter og steder som var vitne til de historiske hendelsene, nærmere bestemt Moguer, Palos og La Rábida.

Monumentalitet, tradisjon og natur går hånd i hånd i distriktet **EL CONDADO**. De største attraksjonene er bymurene i Niebla, de mange vinprodusentene som fremstiller de prestisjetunge Vinos del Condado, Rocío-opptoget og fremfor alt Doñana.

**ANDÉVALO** ligger mellom fjellene og havet, og det som trekker turister hit







er to av naturens elementer: luft og vann.

Vindmølleparkene er interessante, og det samme gjelder en tilrettelagt rute som har vann i hovedrollen, Guadiana-ruten. Det er verdt å trekke fram distriktets jaktmuligheter, og dessuten flamenco (med pardansen fandango), matkulturen og den folkelige arkitekturen i de hvite landsbyene.

**GRUVERUTEN** tar besøkende med til kommunene i gruveområdene i Andévalo, og omfatter obligatoriske besøk på Minas de Río Tintos gruvepark ved Europas største dagbrudd, Corta Atalaya samt den engelske bydelen Bella Vista.

Verneområdet **SIERRA DE ARACENO** y **PICOS DE AROCHE** er hjertet av denne ruten som omfatter Maravillas-grotten. Matkulturen står i stor grad i sentrum, spesielt spekeskinken, som har Jabugo som sin egen hovedstad.





Jaén









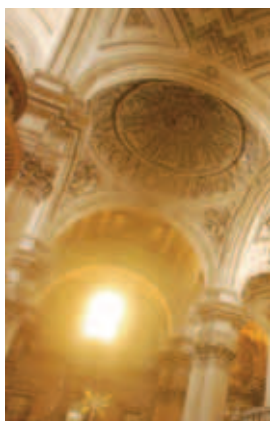
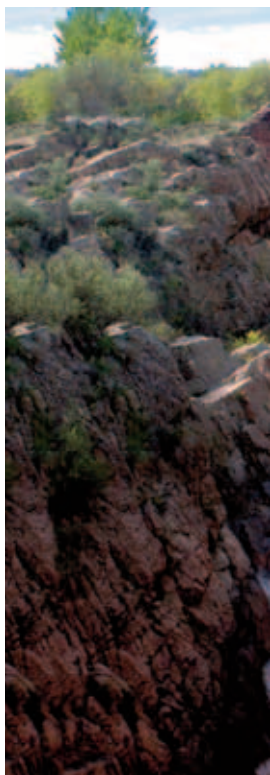
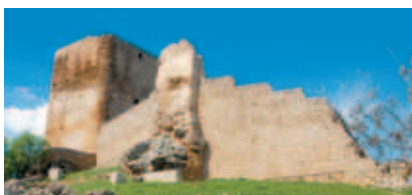
## Jaén

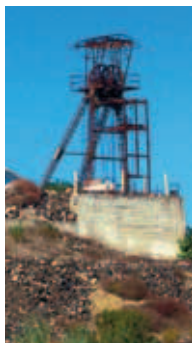
Dette er en historisk naturlig passasje fra den kastiljanske høyslette til Andalucía, som i våre dager har fremragende veiforbindelse nordover med motorveien **A-44** som fører til A-4 (Cádiz-Madrid) og sørover med motorveien A-92 (Granada-Málaga). I midten av provinsen åpner **Guadalquivirfordypningen** seg, det viktigste elvebekkenet i regionen Andalucía.

**Klimaet** er mildt takket være vinden fra Atlanterhavet, med varme somre og vintre med temperaturer på mellom 4 og 6 °C.

### KUNST OG KULTUR

Hulemalerier som er innskrevet i verdensarven vitner om at provinsen har vært bosatt siden forhistorien, og den var i sin tid blant de viktigste **iberiske** bosetningene på hele halvøyen. Fra denne tiden





### Castulo

Kun 6 kilometer fra Linares ligger den gamle iberiske byen Cástulo. På grunn av den strategiske beliggenheten og gode forhold for gruvedrift var det et viktig område under stridighetene mellom romerne og punerne under den andre punerkrigen. Arkeologiske funn bekrefter stedets historiske betydning. De eldste restene som er funnet her stammer fra slutten av yngre steinalder, og viser en serie bosetninger som fortsetter helt inn i islamsk tid. Blant de mest interessante delene av komplekset er nekropolisen, vannsystemet, den nordlige delen av bymuren, bygården El Olivar og restene av det arabiske slottet.





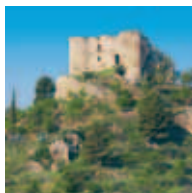
stammer funnstedene Puente Tablas (Jaén), heltehelligdommen i Pajarillo (Huelma), nekropolisen Cerrillo Blanco i Porcuna, der det er funnet rester av en krigers hodeskalle, huleboerhelligdommen Cueva de la Lobera (Castellar), det arkeologiske komplekset Cástulo (Linares) og gravkammeret i Toya (Peal de Becerro).

Fra **romersk** tid stammer broer og brolagte veier som i sin tid knyttet sammen de forskjellige gruvene i Sierra Morena. Befolkningen i nye byer som Cástulo (Linares) og Ilturgi (Andújar) utnyttet denne infrastrukturen.

Dette var et grenseområde mellom muslimsk og kristent land, og etter den kristne gjenerobringen opplevde kongeriket Jaén og spesielt byene **Úbeda** og **Baeza**, som begge er innskrevet i verdensarven, en kunstnerisk og kulturell storhetstid uten like. Dette skjedde under **renessansen**, med Andrés de Vandelvira som sentral skikkelse, og ikke minst takket være

mesenvirkosomheten til adelsfamilier som Cobos og Molina. Katedralen i Jaén, San Francisco-kirken i Baeza og Frelserens hellige kapell i Úbeda er virkelige perler fra denne stilepoken, og er selvsagt viktige stoppesteder på provinssens Renaissance rute.

**Kulturkalenderen** byr på flere obligatoriske hendelser, med musikk som den store protagonisten. **BluesCazorla** vekker stor oppmerksomhet, og tiltrekker seg



#### Slottenes og slagenes rute

Jaén var åsted for tre store slag som endret Den iberiske halvøys politiske, sosiale og økonomiske kurs i forskjelli-



noen av samtidens største navn, som Little Charlie og Sax Gordon. I tillegg kommer arrangementer som Etnosur (Alcalá la Real), Úbedas jazzfestival, Torreperogil Rock&Blues Festival, Gazpacho Flamenco i Andújar, Úbeda og Baezas festival for tidlig musikk, den internasjonale festivalen for teater i Cazorla og den internasjonale festivalen for luftig film i El Yelmo i Sierra de Segura.

ge historiske epoker: Baécula (år 208 f.Kr.), Navas de Tolosa (1212) og Bailén (1808). Ikke uten grunn finnes det en rekke flotte borger i landområdene som forener sørlige Ciudad Real med Granada og skjærer gjennom store deler av Jaén-provinsen.

## AKTIV NATUR

Jaén er den av Andalucías provinser som har størst areal med vernede områder, hovedsakelig takket være verneområdet **Sierras de Cazorla, Segura y Las Villas**, som både er det største og mest besøkte i Andalucía. Det er erklært biosfærereservat, er habitat for steinbukken, og er dessuten et paradys for **jaktelskere**. Ikke mindre populære er verneområdene **Depeñaperros**, Sierra de Andújar (et storslått eksempel på et økosystem i Middelhavsområdet) og Sierra Mágina.



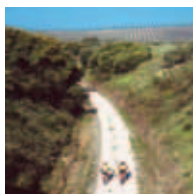
**Naturreservatene** Laguna Honda og Laguna del Chinche, **landskapsvernområdene** Laguna Grande, Cascada de la Cimbarra og Alto Guadalquivir samt de mange **naturmonumentene** (Queijigo del Amo, Órganos de Depeñaperros, Pinar de Cánavas, Huellas de Dinosaurio og El Piélagos) utgjør resten av territoriets naturrikdommer.





## Olivenoljens sykkelrute

Når vi følger den gamle jernbanelinjen som forbandt Jaén og Campo Real, vil vi bli kjent med en grønn korridor som er perfekt for å drive forskjellige typer sport som blant annet fotturisme, sykkelturisme. Denne ruten krysser også den såkalte Tårnenes rute, som tar besøkende med for å beundre gamle vakttårn fra arabisk tid.



Alle disse stedene er perfekte for aktiviteter i nærkontakt med naturen, som fotturisme, tursykling, fiske (med over 20 ørretdammer), vannsport i innsjøene eller fotosafari og fuglekikking.



### La Virgen de la Cabeza

Hvert år, siste søndag i april, samles mer en halv million pilegrimer i Cerro del Cabezo (Andújar) for å tilbe jomfrufiguren Virgen de la Cabeza i det som regnes som Spanias eldste pilegrimsopptog, med røtter helt tilbake til det 13. århundre.



## MATKULTUR OG FESTER

**Olivenolje**, som i Jaén produseres av oliventypen picual, er det gastronomiske stjerneproduktet, med hele fem **forskjellige opphavsgarantier**: Sierra de Cazorla, Sierra de Segura, Sierra Mágina, Campiñas de Jaén og Jaén Sierra Sur. Jaén produserer faktisk 20% av verdens olivenolje.

Dette produktet brukes i de tradisjonelle grønnsaksgrytene, aubergineretten alboronía, speket svinefilet og chorizopølse i olje, og salater med den velkjente salaten **pipirrana** med grønn paprika, tomat og hvitløk.

Viltkjøtt (storvilt og småvilt), ørret og **Segura-lam** utmerker seg også med høy kvalitet. Alt dette kan akkompagneres av cuerva, som er en variant av sangría med fersken som er svært typisk for området.





Provinsens konditorvarer bruker også gjerne olivenolje. I tillegg til vanlige søtsaker er det verdt å nevne anisrundstykkene ochíos med salt og paprika, og forskjellige kaker med anis. Sistnevnte er alltid å finne under provinsens viktigste fester, spesielt de mange pilegrimsopptogene som foregår om våren.

Andre interessante feiringer er maurere-og-kristne-festen, La Candelaria, korsfeiringen i mai og **påskefeiringen**, som preges av kunstnerisk mangfold og høytidelige prosesjoner. Det er særlig verdt å nevne de som foregår i Jaén, Úbeda, Baeza, Linares og Alcalá la Real.

## Jaén



### RUTER

El **CONDADO-RUTEN** karakteriseres av store olivenlunder og beiteterrang for fedrift der man kan beundre tyrefekteroksene i deres naturlige habitat.

Distriktet **LA CAMPIÑA** har verdifulle arkeologiske funnsteder med levninger etter ibererne, og dessuten verneområdet Sierra de Andújar og jomfruhelligdommen i Cabeza.

I **SIERRA DE SEGURA** finner man mektige borger som Hornos og Segura de la Sierra ved verneområdet Sierras de Cazorla, Segura y las Villas og Tranco-sjøen.

Olivenlunder dominerer landskapet **OMKRING JAÉN** by, med verneområdet Sierra Mágina og Peña del Águila.

Monumentaliteten står i sentrum for ruten som går gjennom **LA LOMA** og **VILLAS** og tar besøkende med til renessansebyene Úbeda og Baeza, som begge er innskrevet i verdensarven.

Langs ruten gjennom det **NORDLIGE DISTRIKTET** ligger verneområdet Despeñaperros og Cimbarra-fossen.





**ALTO GUADALQUIVIR** med landsbyene Cazorla og La Iruela kan by på verneområdet Sierras de Cazorla, Segura y las Villas

I **SIERRA SUR** finnes det en samling tettsteder med overraskende kulturarv (Alcalá la Real, Alcaudete m.fl.).

Ruten gjennom **SIERRA MÁGINA** fokuserer på verneområdet ved samme navn og de mange festningene som inngår i Nasriden-ruten.



#### Håndverk

I våre dager er de viktigste navnene i Jaéns håndverkssektor Úbeda, med sin konsentrasjon av yrker som jernstøping, keramikk og glasskunst, Andújar med sin tradisjonelle keramikk og Bailén med glasert pottemakeri. Dessuten er det verdt å trekke fram kurvfletting med vidje og andre fibre som man driver med i Los Villares, og dessuten arbeid med alfagress i Peal de Becerro.







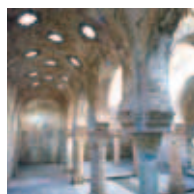
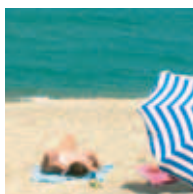


# Málaga

Málaga







Málaga er den minste provinsen i Andalucía når det gjelder areal, og den mest varierte når det gjelder terreng. Det finnes et fremragende kommunikasjonsnettverk med forbindelser til halvøyen og de viktigste byene i Europa, takket være Pablo Ruiz Picasso **internasjonale lufthavn** og den nyåpnede høyhastighetslinjen **AVE**.

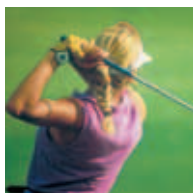
Provinsen har et **klima** som gjør det til et fint sted å besøke når som helst på året, da særlig kystlinjen, dvs. Costa del Sol, som er beskyttet fra vinden fra innlandet av en rekke fjell av betydelig høyde, og kan garantere over **300 soldager** i året med behagelige temperaturer.





### Golf-kysten

Dette er et annet tilnavn Costa del Sol har fått. Det skyldes at området stolt kan erklære at det har større tetthet av golfbaner enn noe annet sted i hele Europa. Dette enorme tilbudet skyldes det fabelaktige klimaet som gjør det mulig å spille året rundt, og dessuten ideelle terrengforhold som har inspirert bane-designere av internasjonal ry, slik som Robert Trent Jones, til å skape særdeles spennende anlegg. Disse banene er brukt i internasjonale konkurranser som Ryder Cup og Volvo Master.



## NATUR OG STRENDER

**Mangfoldet** når det gjelder landskap og klima har ført til at dette området ofte omtales som et kontinent i miniatyr. Málaga omfatter et utstrakt nettverk av verneområder: I vest, på grensen til Cádiz, finner vi verneområdene Sierra de Grazalema og **Sierra de las Nieves**, som begge er biosfærereservater, og verneområdet Los Alcornocales. I nærheten av provinshovedstaden befinner verneområdet **Montes de Málaga** seg, og i øst verneområdet Sierras de Tejeda, Almijara i Alhama.

## Málaga



I tillegg til denne naturrikdommen, med svært verdifullt dyre- og planteliv, kommer landskapsskatter som juvet Desfiladero de los Gaitanes, klippelandskapet Acantilados de Maro-Cerro Gordo og **El Torcal** de Antequera med sine labyrinter av karstberg som ofte har blitt brukt som innspillingssted for science-fiction-filmer. Det eneste stedet – unntatt Camargue i Frankrike – der de rosa flamingoene hekker, er **Laguna de Fuente de Piedra** i Málaga, som er en av de to største laguner i Spania.

Disse områdene byr på uendelig mange muligheter for de mest aktive av oss, i likhet med Costa del Sol, som består av **160 km kystlinje** med strender med rolig sjø og varmt, klart vann.

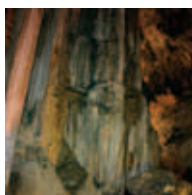
**Vestlige Costa del Sol** strekker seg fra Málaga by til provinssens grense mot Cádiz. Det var et av de første turistområdene i Spania. Stedets berømmelse og sosiale liv kan kun sammenlignes med Den franske riviera.





**Østlige Costa del Sol** er Axarquías maritime fasade. Her er det fremdeles mulig å finne en strand for deg selv eller en anonym nudistvik. Kystlandsbyene strekker seg mot Nerja, som ligger på en flate over klippeveggene langs kysten som om det var en balkong. I nærheten av tettstedet består kysten av bratte klippevegger av kalkstein på opptil 200 meters høyde, som er dannet i møtet mellom fjellområdet Sierra de Almijaras og havet.

Etterspørselen etter vannsport blir fullstendig tilfredsstillt av elleve **marinaer**, med Marbellas **Puerto Banús** som havnen par excellence.



#### **Nerja-hulen**

Denne hulen har status som naturmonument, og er regionens viktigste både på grunn av dimensjonene og skjønnheten i formasjonene av stalaktitter og stalagmitter samt den rike forekomsten av arkeologiske levninger. Det finnes fire saler som er åpne for besøkende: Betlehemsalen, Spøkelsessalen, som har fått navnet på grunn av sine underlige formasjoner, Ballettsalen, der det hvert år arrangeres en internasjonal festival for musikk og dans, og Kataklysmesalen, der verdens største naturlige søyle står.





### Film med spansk aksent

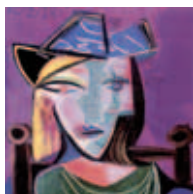
Málagas festival for spansk film startet i 1998, og har siden blitt et obligatorisk møtestedet landets filmbransje. Hver vår samler det populære Teatro Cervantes etablerte og mindre kjente kunstnere for å presentere langfilmer, kortfilmer og dokumentarer av høy kvalitet. Gulljasminen, premien for beste film, er selvsagt den mest ettertraktede blant regissører og produsenter.

### KUNST OG KULTUR

Rikelige rester fra forhistorien forteller om intens bosetting i territoriet helt fra fjerneste oldtid. Spesielt interessante er dyssene i Menga, Viera og El Romeral i Antequera og **hulema-leriene** i Pileta, Doña Trinidad og Nerja.

Fønikerne grunnla byen Malaka i det 8. århundre f.Kr. mens Romerriket etterlot seg de romerske teatrene i **Acinipo** (Ronda) og Málaga, den romerske villaen i Río Verde i Marbella, og funnstedet ved fyrtårnet i Torrox.

Fortet Alcazaba og Gibralfaro-borgen i hovedstaden, de arabiske badene i Ronda – blant de best bevarte i hele Spania – og Sohail-borgen i



### Picasso

Kunstgeniet har nær tilknytning til sin fødeby. I tillegg til museet der over 200 av hans verk vises fram, byr Málaga på muligheten til å bli kjent med stedene han tilbrakte sin barndom: Merced-plassen der barndomshjemmet hans står, skolen San Rafael, tyrefekterarenaen La Malagueta osv.

Fuengirola er noen eksempler på den overveldende arven fra den **musliske okkupasjonen**.

Med gjenerobringen ble det introdusert nye kunststiler som kommer til syne i religiøse bygninger som **katedralen** i Málaga by (kjent som «den enarmede» på grunn av det ufullendte sørtårnet) og den kongelige kollegiatkirken Santa María la Mayor i Antequera. Blant den sivile **renesansesarkitekturen** er det verdt å trekke fram Buenavista-







palasset (nå Picasso-museet) i Málaga, palasset til markien av Peña de los Enamorados i Antequera, Cervanteshuset i Vélez-Málaga, og Mondragón-palasset i Ronda.

**Barokken** satt sitt preg på Andalucía i større grad enn noe annet sted i Spania. Antallet kirker og palasser som ble bygget eller dekorert på nytt i det 18. århundre er påfallende. Den økonomisk velstilte byen Antequera er den som mer enn noen annen eksemplifiserer denne nye smaken for ornamenter. Nye **byelementer fra** denne epoken finner vi i verk som Ochavada-plassen i Archidona og broen Puente Nuevo som krysser elven Tajo i Ronda.

### MATKULTUR OG FESTER

Områdets kjøkken bruker råvarer av første klasse i sine verk, noen av dem med egen **opphavsgaranti: olivenolje** fra Antequera, frukt som **cherimoya** fra Costa Tropical Granada-Málaga og **rosiner** fra Málaga, **vin** fra Málaga- og Sierras de Málaga-distriktene, og dessuten kjøtt, grønnsaker og fremfor alt fisk.

Ajoblanco (Málagas gazpacho-variant med mandler og muskatelldruer), fritert fisk, de berømte **espetos** (sardiner som tres på stenger og som grilles ved at stengene stik-



kes i sanden foran grillkull) og Antequeras gazpacho-variant porra antequerana er noen av rettene som bidrar til Malagás kokekunsts ry.

Påskespillet i Riogordo, «troneløpet» om kvelden skjærtorsdag og langfredag i Antequera og **påskeprosesjonene** i provinshovedstaden, som er erklært fest av internasjonal turistinteresse, gir et inntrykk av hvor viktig påskefeiringen er i denne provinsen. Andre feiringer med svært personlig preg er korsfeiringen i mai, sankthansaften, kristi legeme og blods høytid og maurere-og-kristne-festene.



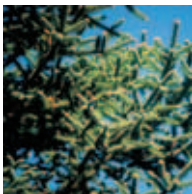
## Málaga



### Ronda,

#### tyrefektertradisjon

«Den drømte byen», i den tyske dikteren Rilkes ord, kan smykke seg med at den er opphavssted for to store tyrefekterdynastier: Romero-slekten og Ordóñez-slekten. Førstnevnte skapte fundamentet for tyrefekting til fots, mens Ordóñez-sagaen skapte en mer personlig og spontan stil. Rondas berømte tyrefekterarena er hvert år vertskap for det berømte arrangementet Corrida Goyesca.



### RUTER

I nærheten av hovedstaden ligger **GUADALHORCE-DALENS** hvite landsbyer med sin fortryllende folkearkitektur, og landskapsformasjoner som juvet Desfiladero de los Gaitanes.

**GUADALTEBA-RUTEN** har navn etter elven den følger. Den kan by på arkeologiske funn som hulemaleriene i Ardales-hulen, og dessuten en rekke aktiviteter i nærkontakt med naturen.

**COSTA DEL SOL**, som mer enn noe annet har gjort Málaga berømt, karakteriseres av sol, strender og et stort antall golfbaner og marinaer.

Den største attraksjonen i **AXARQUÍA** er et landskap som byr på enorme kontraster innen få kilometer: fra høye, snødekte fjelltopper til vikar mellom klippene ved havet. De hvite landsbyene ligger spredt i fjellsidene i





verneområdet Sierras de Tejada, Almirajara y Alhama.

**SIERRA DE LAS NIEVES-RUTEN** omfatter virkelige naturskatter: Gesm-fordypningen, som er verdens tredje dypeste, en skog med spansk edelgran, stupet Tajo de la Caina mm.

Historie, tradisjoner og legender går hånd i hånd i **SERRANÍA DE RONDA**, med tallrike romerske og islamske levninger.

Når det gjelder monumenter skiller byen Ronda seg ut. Naturen lokker også, her mellom parkene Los Alcornocales, Sierra de las Nieves og Sierra de Grazalema.

Der den løper mellom fjellkjedene Subbética og Penibética, tilbyr **NORORMA-RUTEN** stort landskapsmangfold, siden den også dekker de frodige Guadalhorce- og Genaldalene. Den geografiske beliggenheten i hjertet av Andalucía har gitt provinsen stor monumentrikdom. Blant distriktets tettsteder er det verdt å trekke fram Archidona.

Blant naturperlene i **ANTEQUERA-DISTRIKTET** er Fuente de Piedra-lagunen og karstlandskapet El Torcal. I tillegg til verdifulle dysser i Menga, Viera og Romeral finnes det en enorm monumentrikdom i Antequera, med spesielt vekt på bygninger fra renessansen og barokken.









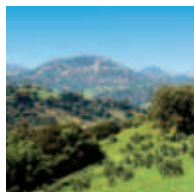
# Sevilla

Sevilla





## Sevilla



Sevilla er Andalucías hovedstad, og ligger vest i midtre del av regionen. Provinsen strekker seg langs **Guadalquivirs** bredder, omgitt av fjell og med åpning mot en frodig dal. Et moderne og utstrakt veinett (A-4, A-92 og A-49) knytter provinsen til resten av regionen, og i tillegg kommer San Pablo internasjonale **lufthavn** og høyhastighetstoget **AVE**.

**Klimaet** karakteriseres av milde gjennomsnittstemperaturer (mellom 18 og 20 °C), moderat nedbør og rikelig med soltimer.

### KUNST OG KULTUR

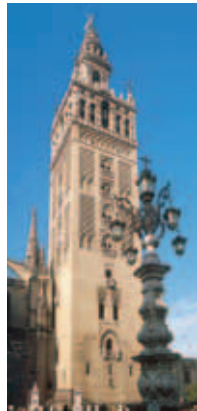
Dette har vært et møtested for kulturer siden oldtiden, og rundt i hele provinsen finnes det verdifulle levninger som forteller om de mektige sivilisasjonene som holdt til her.



**Dyssene i Valencina** er et av de viktigste kobberalderfunnene i Europa, mens **Carambolo-skatten** er et godt vitnesbyrd om de mystiske tartesserens berømmelse.

#### Den rike romerske provinsen

**Baetica** var del av det store riket i syv århundrer, og forsynte imperiet med metaller, vin, olje, hvete, filosofer, forfattere og de to første keiserne født utenfor Roma: Trajan og Hadrian, i byen **Italica**, den første kolonien som ble grunnlagt i Hispania. I dette arkeologiske komplekset kan man se rester av det romerske teateret, det kolossale **amfiteateret** og de vidunderlig vakre mosaikkene i romerske boliger.



#### Verdensarv

Monumentkomplekset som består av Sevillas katedral og dens populære klokketårn La Giralda, kongepalasset Reales Alcázares og India-arkivet kan smykke seg med å være innskrevet i verdensarven. Disse monumentene, som er Sevillas mest kjente, gir et godt inntrykk av den konstante kunstneriske blandingsprosessen som har preget byen: elementer fra islamsk tid, gotikken, renessansen og barokken møtes i disse bygningene







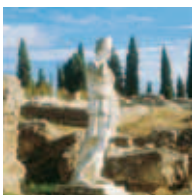
### Kulturelle ruter

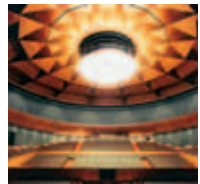
I Sevilaprovinsens territorium finnes det diverse ruter som lar besøkende bli kjent med områdets monument- og naturrikdom. Det er verdt å trekke fram Artealia, som besøker de av landsbyene med rikest kulturarv; det romerske Baetica som i stor grad fokuserer på romerbyen Italica, og Washington Irving-ruten.



**Muslimenes** inntog bragte med seg en urban blomstringstid som vi selv i våre dager kan se med våre egne øyne i provinsens mange landsbyer. I denne perioden vokste det opp fort, slott og bymurer som senere ble blandet med mudéjar-arkitektur etter den kristne gjenerobringen. Således ble Sevillas katedral, et av kristendommens største templer, bygget på tomten der almohadenes moské tidligere sto.

I det 16. århundre opplevde Sevilla





sin storhetstid idet byen ble utnevnt til **Puerto de Indias**, og dermed mottakssted for rikdommen som kom fra Den nye verden. Til Sevillas havn kom skipene lastet med gull og sølv fra Amerika, som så ble slått til mynt og sendt videre til andre land over hele Europa. Folk fra alle steder og av alle slag møttes i **renessansens** Sevilla, fra rike kjøpmenn fra Genova eller Tyskland til levemenn og lykkejegere.

Disse omstendighetene la grunnlaget for Sevillas særegne og briljante **barokkversjon**, en stil som har gitt byer som Carmona, Marchena, Écija og Osuna en prakt og rikdom som knapt har sin like.

#### Kunstmuseum

Dette regnes for å være landets nest fremste billedsamling. Fordelt på 14 saler henger det malerier som dekker alt fra gotikken til det 20. århundre. Den delen av samlingen som skiller seg mest ut, er maleriene fra Sevilla-skolen fra perioden mellom det 16. og 18. århundre. Museet holder til i det gamle Merced Descalza-klosteret.



## NATUR OG AKTIV TURISME

Provinsens naturrikdom ligger først og fremst i de to verneområdene, med deres betydelige plante- og dyreliv.

**Verneområdet Sierra Norte** er provinsens største i areal, med frodige skoger langs elvebreddene og gressenger der tyrefekteroksene beiter. Spansk keiserørn og munkegribb svever over de to mest spektakulære landskapsformasjonene: Rivera de Huesna-fossene og fjellet Cerro del Hierro.



I **verneområdet Doñana** finnes det store furuskogområder, mer eller mindre omdannet marskland og utløpere fra elven Guadalquivir som tidligere dekket marsklandet. Den geografiske beliggenheten gjør at stedet sammen med nasjonalparken Doñana, som regnes for å være det største økologiske reservatet i Europa, danner bindeledd mellom kontinenter for trekkfuglrutene mellom **Europa og Afrika**.

Andre obligatoriske besøk er **Peñon de Zaframagón** med sin koloni av gåsegribb (i Coripe), **Cañada de los Pájaros** og Dehesa de Abajo i Puebla del Río, Corredor Verde i Guadimar, våtmarkene i Lantejuela, Utrera, Lebrija-Las Cabezas og Gosque i Martín de la Jara samt Cordobilla- og



Malpasillo-sjøene i Badalatosá.

Disse stedene byr ogsá pá perfekte forhold for en rekke former for **aktiv turisme** som fotturisme, riding, klatring, padling, fiske, jakt, luftsport og mye mer.

Golf er enn annen sportsaktivitet man kan drive med i Sevilla-provinsen, pá moderne golfbaner utstyrt med all infrastruktur og alle typer anlegg som trengs. Takket väre havner som den man finner i Gelves, kan man ogsá drive med **vannsport** i Sevilla, til tross for at det er en innlands-provins.

Fornøyelsesparker som Isla Mágica og naturreservatet El Castillo de las Guardas tilbyr alternative fritidsaktiviteter i Sevilla-provinsen.





### MATKULTUR OG FESTER

Med klar påvirkning fra Middelhavet bruker Sevillas kjøkken generøse mengder **olivenolje** av topp kvalitet, slik som den som dekkes av opphavsgarantien Aceite de Estepa. Kvalitetsgaranti har også andre produkter fra området, som **vin** og andre drueprodukter, ferske grønnsaker, ris fra marsklandet, belgfrukter, honning, fersk fisk fra de nærmeste kystene, kjøtt fra fjærkre og stor- og småvilt, spekeprodukter og mye mer.

Et annet essensielt element på provinsens spisebord er brød, og steder som Alcalá de Guadaíra, Las Cabezas de San Juan og El Cuervo har lange tradisjoner for baking for hånd. Listen med oppskrifter er lang og oppfinnsom, og det finnes ikke noen bedre tilnæringsmåte enn å prøve små porsjoner av områdets kokekunst i form av smårettene **tapas**, som er svært vanlige i hele provinsen. I dette privilegerte klimaet passer det nemlig med lett mat.

Men hvis det er noe som forfører absolutt alle som besøker provinsen Sevilla, så er det lokalbefolkningens åpne og lystige **karakter**, som spesielt kommer til uttrykk i de lokale fest-





arrangementene.

Etter den høytidelige **påskefeiringen** med rungende og praktfulle prosesjoner kommer en vårlig eksplosjon av fester, med **korsfeiringen** i mai, **pilegrimsopptog** – der det er spesiell grunn til å nevne de sevillanske brorskapenes tradisjonelle pilegrimsferdene til El Rocíos landsby – og ferias som fortsetter helt til høsten kommer.



## Sevilla

### Flamencoens land

Prestisjefylte festivaler som Potaje Gitano i Utrera og Festival de Cante Jondo i Mairena, artister av format som Antonio Mairena, Pepe Marchena og Bernarda de Utrera; temaruter som trefiredelstaktruten, de grunnleggende sangers rute og museer som Sevillas flamencodansmuseum viser hvor viktig denne kunstformen er.



### RUTER

Ruten gjennom **LA CAMPIÑA** preges av monumentale landsbyer, som inngår i kulturrutene Artealia (Carmona, Écija, Marchena og Osuna) og det romerske Baetica.

La **VÍA DE LA PLATA** er et distrikt med tradisjon for gruvedrift, landbruk og ferøkt med store åkre og gressenger der de berømte tyrefekteroksene beiter. Distriktet har navn etter det som var en av de viktigste kommunikasjonsrutene i romerske Hispania, og som i dag er del av en rute som forbinde kysten av Cantabria med





Andalucías atlantehavskyst.

**SIERRA SUR** kombinerer tradisjonelle hvite landsbyer med naturområder som Peñón de Zaframagón og saltvannslagunen Gosque med temaruter slik som den som tar for seg banditten Tempranillo eller sykkelveien Vía Verde, perfekt for aktiv turisme.

I **SIERRA NORTE** handler det hovedsakelig om verneområdet med samme navn, som er habitat for verdifullt dyreliv og et viktig sted for de som liker fotturisme og fjellklatring.

**ALJARAFE** er et sted man kan nyte distriktets usedvanlig rike mattilbud og beundre noen virkelige arkeologiske perler: dyssene i Valencina og den romerske byen Italica, som ble grunnlagt av general Publius Cornelius Scipio Africanus i det 3. århundre f.Kr.

**GUADALQUIVIR-DOÑANA-RUTEN** følger elvens løp gjennom provinsen og tar besøkende med til Vega, Doñana (biosfære-reservat og verdensarv) og Bajo Guadalquivir. Ved de vidstrakte rismarkene finnes det gårder der det ales opp andalusierhester.

## JUNTA DE ANDALUCÍAS TURISTKONTORER

### **Oficina de Turismo de Almería**

Parque Nicolás Salmerón, s/n,  
Esquina Martínez Campos  
C.P. 04002  
☎ 950 175 220  
otalmeria@andalucia.org

### **Oficina de Turismo de Córdoba**

Torrijos, 10  
C.P. 14003  
☎ 957 355 179  
otcordoba@andalucia.org

### **Oficina de Turismo de Cádiz**

Avda. Ramón de  
Carranza, s/n  
C.P. 11005  
☎ 956 203 191  
otcadiz@andalucia.org

### **Oficina de Turismo de Granada**

Santa Ana, 4 bajo  
C.P. 18009  
☎ 958 575 202  
otgranada@andalucia.org

### **Oficina de Turismo de Algeciras**

Paseo Río de la Miel, s/n  
C.P. 11207  
☎ 956 784 131  
otalgeciras@andalucia.org

### **Oficina de Turismo de Huelva**

Plaza Alcalde Coto Mora, 2  
C.P. 21001  
☎ 959 650 200  
othuelva@andalucia.org

### **Oficina de Turismo de La Línea de la Concepción**

Avda. del Ejército,  
Esquina 20 de abril  
C.P. 11300  
☎ 956 784 135  
otlinea@andalucia.org

### **Oficina de Turismo de Jaén**

Maestra, 8  
C.P. 23002  
☎ 953 190 455  
otjaen@andalucia.org

**Oficina de Turismo  
de Baeza**

Plaza del Pópulo, s/n  
C.P. 23440  
☎ 953 779 982  
otbaeza@andalucia.org

**Oficina de Turismo  
de Úbeda**

Baja del Marqués, 4. Palacio  
del Marqués de Contadero  
C.P. 23400  
☎ 953 779 204  
otubeda@andalucia.org

**Oficina de Turismo  
de Málaga**

Pasaje de Chinitas, 4  
C.P. 29015  
☎ 951 308 911  
otmalaga@andalucia.org

**Oficina de Turismo  
de Málaga  
Aeropuerto**

Aeropuerto Internacional de  
Málaga. Terminal de Llegadas  
C.P. 29004  
☎ 951 294 003  
otaemalaga@andalucia.org

**Oficina de Turismo  
de Ronda**

Paseo Blas Infante, s/n  
C.P. 29400  
☎ 952 169 311  
otronda@andalucia.org

**Oficina de Turismo  
de Sevilla**

Plaza del Triunfo, 1  
C.P. 41004  
☎ 600 140 745  
otsevilla@andalucia.org

**Oficina de Turismo  
de Sevilla**

**Estación de Santa Justa**  
Avda. Kansas City, s/n.  
Estación de Santa Justa  
C.P. 41007  
☎ 954 782 002  
otjusta@andalucia.org

**Oficina de Turismo  
de Sevilla  
Aeropuerto**

Autopista de San Pablo, s/n.  
Terminal de Llegadas.  
C.P. 41020  
☎ 954 782 035  
otaesevilla@andalucia.org



## TURISTRÅD

### **Patronato provincial de Turismo de Almería**

Plaza Bendicho, s/n  
C.P. 04011  
☎ 950 621 117  
Fax: 950 267 545  
turismo@dipalme.org  
www.almeria-turismo.org

### **Patronato provincial de Turismo de Cádiz**

Plaza de Madrid, s/n. Estadio Ramón de Carranza. Fondo Sur  
C.P. 11011  
☎ 956 807 061  
Fax: 956 214 635  
turismo@dipucadiz.es  
www.cadizturismo.com

### **Patronato provincial de Turismo de Córdoba**

Plaza de las Tendillas, 5 3ª planta  
C.P. 14002  
☎ 957 491 677  
Fax: 957 492 061  
turismo@cordobaturismo.es  
www.cordobaturismo.es

### **Patronato provincial de Turismo de Granada**

Plaza Mariana Pineda, 10 1º y 2º  
C.P. 18009  
☎ 958 247 146  
Fax: 958 247 129  
turismo@dipgra.es  
www.turgranada.es

### **Patronato provincial de Turismo de Huelva**

Fernando el Católico, 18  
entreplanta  
C.P. 21002  
☎ 959 257 467  
Fax: 959 249 646  
turismo@diphuelva.es  
www.turismohuelva.org

### **Patronato provincial de Turismo de Jaén**

Plaza de San Francisco, 2.  
Palacio Provincial  
C.P. 23071  
☎ 953 248 000  
Fax: 953 248 064  
turismo@promojaen.es  
www.promojaen.es

### **Patronato provincial de Turismo de la Costa del Sol**

Plaza del Siglo, 2  
C.P. 29015  
☎ 952 126 272  
Fax: 952 225 207  
info@visitacostadelsol.com  
www.visitacostadelsol.com

### **Turismo de la Provincia de Sevilla**

Plaza del Triunfo, 1-3. Antiguo  
Archivo Provincial  
C.P. 41004  
☎ 954 501 001  
Fax: 954 500 898  
infoturismo@prodetur.es  
www.turismosevilla.org



# Andalucía

[www.andalucia.org](http://www.andalucia.org)



JUNTA DE ANDALUCÍA  
Consejería de Turismo y Comercio  
Empresa Pública para la Gestión  
del Turismo y del Deporte de Andalucía, S.A.  
C/ Compañía, 40  
29008 Málaga  
[www.andalucia.org](http://www.andalucia.org)

